Ը· ՏԱՐԻ 2264 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 27 ՀՐՈՏԻՑ 4383 2 ՕԳՈՍՏՈՍ 1891 9 ՄՈՒՀԱՐԻՄ 1309 ՈՒՐԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԻՆ ԻՅԻ ԴՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ· Պոլիս

درعلیده غلطه ده نورادونکیان خانده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du Journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ՈՒԱԿԱՆԱԳԻՆԸ

Կ· Պոլսոյ համար Տարեկան գներեկան ադրեսով	150
» » Վեցամսեայ »	75
» » Եռամսեայ »	40
Օտար երկիրներէ Տարեկան գրանք	56
» » Վեցամսեայ »	28
Ընտիր Թուղթի վրայ մասնաւոր տպագրութ. Տարեկան Օսմ· Ոսկի	2
Գաւառաց Թղթատարի Ծախք միօրինակ	Դրշ· 50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ· ՊՈԼԻՍ, 2|14 ՕԳՈՍՏ· 1891

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԽՆԴԻՐ ԿՏԱԿԱՑ
ԵՒ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԻՒՆ ԿՏԱԿԱՑ ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԵԱՆ

ԵՐԿՈՒ ՆՈՐ ԿՏԱԿՆԵՐ 3,500 ՈՍԿԻՈՑ

Շատ անգամ կը խօսուի կտակները բազմացնելու պէտքին վրայ, երբև ապահովագոյն միջոց ազգային-եկեղեցական հաստատութիւնները պահպանելու և զարգացնելու· Վերջին անգամ, ամենքս ալ կը յիշենք գեղեցիկ խօսքերը զոր այս նիւթիս վրայ արտասանեց Գեր· Մատթէոս եպիսկոպոս Իզմիրեան, կտակց Նորակազմ Հոգաբարձութեան նախագահը, Սահակ-Մեսրոպեան մրցանակաբաշխութեան հանդիսին առթիւ· Բայց խօսիլը միայն չի բաւեր կտակներն աւելցնելու· Ազգային իշխանութեան ձեռքը կը գտնուին թէ՛ բարոյական միջոցներ և թէ օրինական դիւրութիւններ՝ Ազգին բան մը կտակելու կարող անձանց յօժարութիւնները գրգռելու և խրախուսելու համար·

Կտակի մասին ազգային ընկալեալ կարծիքն այս է թէ մարդու մը կտակն յետ մահու եթէ հաստատուն է· Մարդ մը կրնայ շատ բան կտակել ի կենդանութեան, բայց կարող է կտակէն բան պակսեցնել, կամ բոլորովին ետ առնուլ տուածն· Յետ մահու ևս կտակելու սահմանն անձուկ է· զի Թէրէքէ Նիզամնամէսին կը տրամադրէ թէ մարդ իւր գոյից մէկ երրորդն ևեթ կարող է հանրօգուտ նպատակներու կտակել· Ի կենդանութեան՝ մարդուն յարափոփոխ տրամադրութիւնք և յետ մահու օրինական տրամադրութիւնք ոչ նուազ անստոյգ վիճակի մը մէջ դրած են հանրային բարերարութեան այս մեծ միջոցը, կտակը·

Բայց ահա տարիէ մ'ի վեր Ղալաթիոյ եկեղեցւոյն Խնամակալութիւնն և Կտակաց Նորակազմ Հոգաբարձութեան (*) գործօն ատենապետն՝ Ազն· Յովհաննէս էֆ· Կիւմչեան, արդեամբ կը ցուցնեն թէ շատ աւելի բան մը կարելի է ընել այս բարեգործական շաւղի մէջ, ըստ տիրող օրինաց Օսմ· Տէրութեան·

Աբէ-Եէվի ընթերցողք կը յիշեն թէ մեր կաթոլիկ ազգայիններէ Ազն· Օնիկ էֆէնտի Կիւզէլեան իւր 2,200 ոսկւոյ ստացուածքը Ղալաթիոյ եկեղեցւոյն վաղքի ըրաւ ի ձեռն բարեշնչ Խնամակալութեան նոյն եկեղեցւոյ, պայմանաւ որ ի կենդանութեան իրեն վճարուի տարեկան 210 ոսկի· Վաղքի եղած լինելով ըստ Շերիի օրինաց, այս կտակ, թէեւ ի կենդանութեան գործադրեալ, անդարձ է, ետ չառնուիր· Յիշեալ 2,200 ոսկւոյ ստացուածքը տարեկան 210 ոսկիէն աւելի ի՛նչ հասոյթ որ բերէ՝ այժմէն կը մնայ Ս· Լուսաւորիչ եկեղեցւոյն, և յետ մահու ազնուասիրտ կտակարարին, բովանդակ հասոյթը կ'անցնի նոյն եկեղեցւոյ·

Այսօր բարեբախտ ենք նմանօրինակ ուրիշ կտակ մը ծանուցանելու, գումարի կողմէ աւելի կարեւոր, և ինչ ինչ հանգամանքներով աւելի ուշագրաւ·

Հայ բարերար մը որոյ անունն առայժմ չի յիշուիր՝ իբր 3,000 օսմ· ոսկւոյ գումար մը Ազգին կտակած է բարեգործական նպատակաւ, ըստ Շերիի ինքն լինելով Միւթէվէլլի իւր Վաղքին, և յետ իւր մահուան Միւթէվէլլիութիւնը Թողլով օրուան Պատրիարքին կամ Պատրիարքական Աթոռոյն, ի գործադրութիւն Վաղքնամէին տրամադրութեանց·

Այսինքն, ցորչափ կտակարարն ապրի, ինք պիտի մատակարարէ այս իբր 3,000 ոսկին, ո՛չ ումեք համարատու գալով· Կարող չէ այն գումարէն բան մը պակսեցնել· Կրնայ սակայն շահը բարդել անոր վրայ, կամ ուրիշ գումարներ աւելցնել· Յետ իւր մահուան, այն 3,000 ոսկին, և ինչ որ աւելցած է, պիտի յատկանան կտակարարին նշանակած ազգօգուտ նպատակին, շահը միայն գործածուելու, իսկ գումարն անվնաս պահուելու պայմանաւ· Գումարին մատակարարութիւնն յայտնի պիտի անցնի Հայոց Պատրիարքութեան, որ, Կտակաց Հոգաբարձութեան ձեռամբ, պիտի մատակարարէ յօգուտ նշանակեալ նպատակին· Ըստ այսմ, Շէյխ-իւլ-Իսլամի ձեռնհասԱտենինէֆէոճէֆեմով յօրինուած է Վաղքնամէ մը, որոյ մէջ նշանակուած են կտակին պայմանք ու տրամադրութիւնք, և այս վաւերական պայմանագիրը, որոյ պարունակութեան Ամեն· Ս· Պատրիարքն և այս բարեգործութեան միջնորդող Ազն· Յովհաննէս էֆէնտին միայն տեղեակ են, Պատրիարքական կնքով կնքեալ պահարանի մը մէջ յանձնուած է Կտակաց Հոգաբարձութեան, փակ մնայու համար մինչեւ կտակարարին մահուան օրն, յորժամ Ազգ· Վարչութեան ձեռամբ պիտի բացուի, և գործադրութիւնը պիտի սկսի·

Ըստ Շերիի օրինաց եղած այս Վաղքին տարբերութիւնք հետեւեալք են, բազմատմամբ ցայտ վայր գործադրեալ սովորական կտակաց·—

Սովորական կտակաւ մարդ մը իւր ստացուածոց մէկ երրորդ մասն եւեթ կրնայ թողուլ բարեգործական նպատակաւ· Մնացեալ երկու երրորդին վրայ տրամադրութիւն չի կրնար ընել հանրային նպատակաւ· Իւր զաւակաց կամ ազգականաց կ'անցնի, — ո՛րչափ ալ հեռաւոր·

Իսկ Վաղքի դրութեամբ, կարող է իւր բովանդակ ստացուածքն յատկացնել բարեգործական նպատակի· Ցորչափ ինք ողջ է, ինք կը մատակարարէ իւր գոյք· Յետ մահուան, իւր նշանակած Միւթէվէլլին կը ստանձնէ մատակարարութիւնն՝ այն գոյքը Վաղքնամէիւ որոշեալ եղանակաւ գործածելու պայմանով·

Սովորական կտակները կը գործադրուին կտակարարին մահէն ետքը միայն, և մինչեւ այն ատեն փոփոխելի են· Վաղքնամէիւ բարեգործական նպատակի յատկացեալ գումարը կտակարարին ձեռքէն ելած է իրօք· Զի կրնար ետ առնուլ զայն· Եթէ ի կենդանութեան փճացնէ այն գումար, իւր մահէն ետքն իւր գոյքէն կրնայ գանձուիլ նոյն գումար, յատկացուելու համար Վաղքնամէիւ սահմանեալ նպատակին· Կտակարարը կրնայ աւելցնել իւր որոշած գումարը, կրնայ փոխանակ բարեգործական այս ինչ նպատակին յատկացնելու, փոխել իւր դիտաւորութիւն, և բարեգործական ուրիշ նպատակի մը յատկացնել· Բայց ինչ որ տուաւ յօգուտ հասարակութեան, չի կրնար ետ առնուլ զայն·

Հա՞րկ է արդեօք յիշեցնել թէ Վաղքի այս խիստ օրինաց շնորհիւ է որ մահմէտական կրօնական, բարեպաշտական և ասատուածաբանական հաստատութիւնք և զանազան բարեգործական ձեռնարկութիւնք յանցեալսն այնքան ճոխապէս օժտուած և զօրեղապէս կազմակերպուած են· Հաշառակ անցեալին ամէն արկածից, այս ամէն հաստատութիւնք և ձեռնարկութիւնք դեռ այնքան հարուստ են որ միւսի կրնան մատակարարուիլ, և այնքան կարեւոր ստացուածք կը ներկայացնեն ըստ Տէր-ԸԼՏ· ամենէն գործունեայ պաշտօնատանց մին, Էվ՚ գաֆի նախարարութիւնն, յատկապէս այս կտակաց մատակարարութեամբ կը զբաղի·

Վաղքի դրութեամբ եղած կտակն, օրինական տեսակէտով աւելի զօրութիւն, տեսականութիւն և վաւերականութիւն ներկայացնելէ զատ, յանձնարարելի է նաեւ այնու ի միջոց կ'ընծայէ կարդ մը անձերու՝ իրենց ստացուածքն Ազգին կտակելու, ներկային մէջ լիուլի վայելելով հանդերձ անոնց ազատ մատակարարութիւնը· Կը հասկցուի թէ այսպիսի դիւրութիւն ո՛ր-չափ կը պատշաճի անոնց մանաւանդ որք ամուրի են, կամ այրի, կամ անզաւակ, և որք իրենց բովանդակ ստացուածքն Ազգին նուիրել պիտի ուզէին, եթէ օրինական դիւրութիւնք ցուցուէին իրենց· Այնպիսիներ ալ կան որք չուզելով ի կենդանութեան ձեռքէ հանել իրենց ստացուածքը, կը սպասեն մինչեւ վերջին վայրկեանն, և յանկարծ նիւթապէս միջոց չեն ունենար կանոնաւոր Վաղքնամէ մը չնելու, և իրենց ստացուածք ամբողջովին կամ մասամբ կ'անցնին հեռաւոր ազգականներու· Այս մտածմամբ, կտակաց Հոգաբարձութեան եռանդուն ատենապետն, օրէնսգէտ ազգայնոց հետ երկար խորհրդակցութիւններէ ետքն, յատկապէս Շէյխ-Իւլ-Իսլամի Դուռը դիմած, և օրինակելի Վաղքնամէ մը չնչեղ տուած է, ցոյց տալով թէ ի՛նչպէս կարելի է ո՛և է հնչուն գումարաւ ի կենդանութեան Վաղքներ ընել ո՛և է ազգօգուտ նպատակաւ, շահը միայն գործածուելու, իսկ գումարը պահուելու պայմանաւ, ինչպէս կարելի է չէնքեր Վաղք ընել· (*) Այս օրինակաւ քաջալերեալ, կը լսենք թէ ինք և իւր պաշտօնակիցք կտակաց Հոգաբարձութեան՝ իրենց նուիրական պարտաւորութիւն կը համարին ձեռնարկներ ընել անոնց մօտ որք կրնան բան մը կտակել Ազգին, ամէն դիւրութիւն և ապահովութիւն ընծայելով յօժարամտաց՝ գոհացում տալու թէ՛ իրենց բաղձանց՝ և թէ բազմակարօտ Ազգիս պահանջմանց·

Խնդակցելով այն ազգային բարեբարին որ առ համեստութեան չուզեր որ առ այժմ իւր անունը տանք, եւ այս յաջող սկզբնաւորութեան համար ալ շնորհաւորելով Կտակաց Հոգաբարձութիւնն, իւր գերապատիւ նախագահն և գործունեայ ատենապետը, դոհ ենք որ այս առթիւ ուրիշ կտակ մ'ալ ծանուցանելու բարեբախտութիւնը կ'ունենանք· Ցիկին Օլիվա, անգլուհւոյ վաճառականի մը հայազգի այրին, որ մեծակակ հարստութիւն մը կտակած է հայ ընտանիքի մը, արդէն ծանօթ է մեր ընթերցողաց, իւր կտակաւ և այս առթիւ անգլ· դատարանաց առջեւ տեղի ունեցած դատաստանաւ· Արդ, կը լսենք թէ հանդուցեալ Հայուհին իւր կտակաւ 500 անգլ· ոսկւոյ չափ գումար մը թողած է Ազգանուէր Հայուհեաց Ընկերութեան, Ազն· Գրիգոր էֆ· Պուսրայէթեանը մատչոցաւ·

(*) Կիւմչեան էֆ·ի ձեռք բերած Հէօճէֆին Ազգ· Վարչութեան մատուցուած լինելով, այս դրութեամբ կտակներ ընելու խնդիրը քննուած է Ճանձնաժողովի մը մէջ, որոյ անդամ գտնուած են Նուբեան, Գաբրիէլ Նորատունկեան, Յարութիւն Մէրեէմզուլի, Աւետիս Եորտամեան, Յովհաննէս Կիւմչեան և Հրանտ Ասատուր էֆէնտիք· Ճանձնաժողովը նպատաւոր տեղեկագիր մը տուած է, և իւր խորհրդով կազմուած է արդի Հոգաբարձութիւնն Կտակաց·

ՈՒՍԱՆՈՂ ՍԵՐՈՒՆԴՆԵՐՆ Ի ԿԱՒԿԱՍԻԱ

Դպրոցական արձակուրդի եղանակն յարմարագոյն ժամանակ է աչքէ անցուցնելու ուսանող սերնդեան վիճակը, թէ՛ բարոյական, թէ՛ մտաւորական, թէ ազգային տեսակէտով· Նոր Դար իւր վերջին թիւերէն միոյն մէջ լուրջ յօդուած մը նուիրած է այս խնդրոյ, որ չահեկան լոյս մը կուտայ ռուսահայ «ուսանող սերնդոյ» իմացական և բարոյական վիճակին վրայ· Մեր Տփղիսցի պաշտօնակցին յօդուածն ստորեւ կ'արտատպենք·

Ա·

Ուսանողութիւնը, դա մի ժողովրդի ամենաեռանդուն, կենդանի տարրն է իւր թարմ դգացումներով և դաղափարական ձգտումներով· ուսանողները, տարեց տարի ժողովրդի մէջ մտնելով, նոր, կենդանի հոսանք են մտցնում ժողովրդի մէջ· ժողովրդի ապագան կախուած է ուսանողութեան վիճակից· Ի՞նչ էր մեր ուսանողութիւնը մօտիկ անցեալում և ի՞նչ է ներկայումս և ինչի՞ պէտք է ձգտէ նա ապագայում, ահա՛ խնդիրներ, որոնք նոյն իսկ մեր ուսանողներից շատերի համար պարզ չեն·

Մենք ունեցել ենք վաթսուն թուականների ուսանողներ, որոնք իրենց պատատութեամբ և ձգտումներով մեր հասարակական կեանքի մէջ երեւան են եկել ամէն մէկն իւր չափով իրրեւ մի գործիչ թէ՛ մտաւոր և թէ գրականութեան մէջ և թէ ուրիշ հասարակական գործերի մէջ, և շատերը մինչեւ այժմ գործում են և ներկայումս մեր պատկառելի, այրական հասակն առած գործիչներն են·

Բ·

Ուսանողութիւնը մեր ժողովրդից, մեր հասարակութիւնից վաթսունական թուականներից ի վեր, քանի գնացել, զարգացել է, ուսանողների թիւը շատացել է հետզհետէ· բայց այդ ուսանողութիւնը հասարակութեան, ժողովրդի համար մեծ մասամբ ապարդիւն է անցել, կեանքի մէջ հասարակական գործողների թիւը յաբարերական չափով չի զարգացել հետզհետէ·

Ինչո՞ւ·

Որովհետեւ բարձրագոյն ուսումը, կրթութիւնը ոչ թէ մի նպատակ է համարուել մեր երիտասարդութեան համար· այլ մի միջոց դիրք և ապա[illegible] ուսանողութեան մեծ մասը համայսարանում եղած ժամանակ անցքան է պարապել, որքան հարկաւոր է համարուել դիպլոմ ձեռք բերելու համար· Եօթանտնական թուականներում, մինչեւ նոյն ի՛կ ուսանական թուականների առաջին կէսը, ընդհանրապէս ուսանողները, առանց միտ դնելու անգամ իրենց անհատական ձգտումներին, փորձեւ գործնական մարդիկ, ընտրել են բարձրագոյն ուսման այնպիսի ճիւղեր՝ բժշկականութիւն և իրաւաբանութիւն, որ կեանքի մէջ հայ են խոստանում· Եւ երբ որ այդ ուսանողները թողել են համալսարանական քաղաքը, վերադարձել են հայրենիք՝ Կովկաս, ի՞նչ դիրք են բռնել դեպի հասարակութիւնը, ի՞նչ գործի են ձեռնամուխ եղել·

Այն՝ որ առաջին երկու տարում հէնց, գուցէ և հենց վերադարձի ճանապարհին, մոռացել, թողել են իրենց բոլոր ուսումն ու կրթութիւնը, իրենց բոլոր դաղափարական ձգտումները, ոգեւորութիւնը և նպատակները, եթէ ունեցել են միայն· Հենց առաջին ժամին, երբ որ ստիպուած են եղել իրենք աշխատանք անել և ապրել, այդ բոլոր օդն են ցնդել և մնացել է միայն նիւթականը· Կեանքի մէջ մտնելով ուսանողներից ամեն մէկը դարձել է մի մասնաւոր մարդ, որ իւր անձնական նիւթական շահերը ի նկատի ունի և ոչ մի ուրիշ գործ·

Քանի՛, քանի՛ բարձրագոյն կրթութիւն ստացած մարդիկ ունինք այժմ, որ մեր երկրի որ և է անկիւնում անյայտ, անգործունեայ կերպով ապրում են, և իրենց կեանքը քարշ են տալիս միայն ծառայողական և անհատական պարապմունքներով· առանց խառնուելու որ և է հասարակական գործի·

Հասարակական գործեր ասեմ՝ ընկերութիւնների գործեր, մամուլ, գրականութիւն, բոլորը մնացել են և մեծ մասամբ մնում են միջնակարգ դպրոցները և աւելի հայոց դպրոցներն ապրած մարդկանց ձեռքում, որովհետեւ բարձրագոյն դպրոց աւարտողները մասով չեն ուզում դիպչել այդ գործերից և ոչ մէկին, և ոչ միայն այդ գործերին չեն մտնում, այլ հեռու կանգնած՝ հեղնական ժպիտը բերաններին, արհամարհանքի հայեացք են ձգում այդ գործերի վրայ և իրենց համար պատուաբեր չեն համարում խառնուել այն գործին, որ, իրենց կարծիքով, մանուկների ձեռքին է·

Եւ այդպէս հեռու մեր հասարակական գործերից, մեր մամուլից, մեր գրականութիւնից, թմրում ու աճում են մեր նախկին ուսանողների մեծ մասը, ռամկի աչքում այժմեան դիրք ունեցողները փաստաբաններ, բժիշկներ և ուրիշ շատերը·

Նրանք թմրում, ու աճում են առանց պարապելու գրականութեամբ, առանց հետաքրքրութիւն ունենալու դէպ ի մեր գրականութիւնը, մամուլ, [illegible] գրքեր, ինչ պարապմունքի ու պաշտօնի տէր էլ որ լինի, ինչ մասնագիտութիւն էլ որ սովորած լինի՝ պիտի ունենայ· Բայց մեր հին ուսանողները մեր ժողովրդի նախկին ապագայ յոյսերը մեր գրականութեան, մեր մամուլի աղքատութիւնը արհամարհելով հանդերձ, շատ էլ չեն հետաքրքրուում և ռուսաց գրականութեամբ և կամ ուրիշ ազգերի գրականութեամբ ու մամուլով· դուցէ առաջին տարիները, երբ համալսարանը նոր են թողել, ստանում են որ և է ուրիշ լիզուով թերթ, բայց մի քանի տարուց յետոյ այդ էլ աւելորդ ծախք են համարում· իսկ մեր գրականութիւնը, մեր մամուլը միայն արհամարհանքի է ենթակայ լինում նրանց կողմից — որովհետեւ իրենք թմրում ու աճում են և դանդաղութեամբ անցկացնում իրենց կեանքը·

Դ·

Բայց եթէ մեր այդ բարձրագոյն ուսում ստացած մարդիկն ազգային էլ պարապել մեր գրականութեամբ, հետաքրքրուել, կարդալ՝ հայերէն լեզուով, կարո՞ղ են արդեօք այդ անել· —Զինք կարծում, որովհետեւ նրանց

—)(18)(—

ԹԷՐԹՕՆ ԶԲԵԼԻԷԼՔԻ

ԵՐԿՈՒ ԱՆՄԵՂՆԵՐ

ԺԻԼ ՄԱՌԻ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ԱՆՁԿՈՒԹԵԱՆՑ ՏՈՒՆԸ

Փոքր աղջիկներն որք գարնանային տունները կը պտտին երգելով կամ ուն է նուագարան մը ածելով, տուիլ կամ քնար· մանաւանդ իրիկունը կաշխատին ասոնք· ժամն իններն մինչեւ կէս գիշերն երկու ժամ անցած· Փանթէոնի մօտ, Վիէյլ-Խզբրաքատ փողոցէն կը գտնեն և կը վարձեն զանոնք· ցերեկն, ուսուցիչներ—և ի՞նչ ուսուցիչներ—կը սովորեցնեն անոնց այն կտորներն զոր գիշերը պիտի կրկնեն սուրբարանների մէջ վեցամեայ պզտիկ մանչերն, զոր կը գործածեն մուրալու կամ գեմնէն գլանիկի ծայրեր ժողուելու և կամ, խեղութիւն մը ունենալով, մասնաւոր տեղեր կը հաստատուին, ուր ամեն օր անցորդներէն ողորմութիւն կը խնդրեն· Բրիքէ այս վերջնոց կարգէն էր, նոյնպէս և Շարլօ իր սիրուն և ուշագրաւ կերպարանքով, թէեւ հազիւ երեք չորս տարեկան էր, այսինքն երկու երեք տարու Բրիքէէն պզտիկ· Վերջապէս այս լքեալ արարածներուն մէջ կան խանձարուրով մանուկներ· Պերլոտ՝ այս վերջնոց կարգէն պիտի ըլլար եթէ Լիէթ ընդունած ըլլար Պերլոտի առաջարկները· Այս պզտիկները կը վարձուին տարուելու համար եկեղեցիներն, անցքերուն մէջ, նորաձեւութեանց վաճառանոցներուն առջեւ և գիշերային մեծ ճաշարաններու շուրջը· Ամեն ուրեք ուր ստակը կը մնխուի կոյրզկուրայն, մուրացիկը կերեւի տգուն հետ, իր արհեստն ի գործ դնելու համար· Կարգ մը տուներ կան որք մասնաւորապէս խանձարրապատ մանուկներ կը պահեն· Ասոնք հաստատուած են գինուորական վարժարանին ետին և Կրօ-Բայեու Թաղին մէջ· Կը գտնուին նաեւ Սէն Մար փողոցը· Բայց մանկանց հաւաքումը կը կատարուի բացօդեայ, աւելի հարուստ Թաղերու մէջ, Մոնսոյի դարաստանը, ի Պաթինեոլ, Արէ-Մեթիէ, Թուռ Սէն-Ժաք, Բոնքորտի հրապարակն, և յԱրք տը Թրիոմֆ· Ամառօթ ծնողներ առաւօտուն կուգան, կը բերեն իրենց պզտիկներն և զանոնք ամուրքի կը դնեն· Անմեղ արարածն որքան տժգոյն ըլլայ, որքան հիւանդ երեւի, այնքան սուղ կը վարձուի· Հոգեվար մը ու մը ոսկիով պիտի վարձուէր·

Բրիքէ երկար ատեն մուրացած էր պառաւ կնոջ մը հետ, բայց երբեմն, մանաւանդ յորմէ հետէ կը կաղար, Պերլոտ կը ղրկէր զայն որ առանձին մուրայ· օրերուն, հանդէսներուն և հանրային տօնախմբութեանց համեմատ գին կը դնէր վրան·

Առտուն, Բրիքէի մեկնելու պահուն, ընելիքը կ'ըսէր անոր Պերլոտ, ամեն օր նոր թաղ մը ցուցնելով նմա, որովհետեւ կը զգուշանար երկու անգամ յաջորդաբար շահագործելու զրկել զայն միեւնոյն փողոցները, բան մը որ շուտով պիտի ծանօթացնէր զայն և ասկից զատ պիտի կրնար դժգոհ ընել ուրիշ մուրացկաններ· Այսպէս, Փարիզ շրջանակներու բաժնուած է ուր իւրաքանչիւր ոք կը գործէ իր կարգին·

Իրիկունը, երբ տուն դառնար, եթէ որոշուած գումարը չի բերեր, Բրիքէ սոսկալի կերպով կը քանկոծուէր·

Շարլօ, տակաւին շատ պզտիկ էր առանձին մուրալու համար և միշտ մարդու հետ դուրս կ'ելնէր·

Իրիկուն մը, Բարշլմինքրի փողոցը, Պերլոտի մթին և գարշահոտ խցիկը դարձած էր Շարլօ·

Առտուընէ ի վեր տեղացած էր այն սառուցիկ, հալած ձիւնով խառն անձրեւներէ մին որ գարնան մէջ կը պատահի·

Բոլոր օրը դուրսն անցուցած էր, եւ կը դողդողար· Ակռաները կը կափկափէին· Կրակ չկար· Պերլոտ դուրս ելած էր եւ քամին՝ խորտակեալ, թուղթով կարկատուած, սպի ծակուծուկ ապակիներէն ջուրի կաթիլներ ներս կը նետէր մինչեւ քուրջերու կոյտին վրայ ուր պզտիկը ինկած էր թրջած·

Ոչ ինքը ոչ Բրիքէ անկողին չունէին·

Երկուքն ալ, հոն կը պառկէին, այս քուրջերուն վրայ, երբ գտնուէր, և հին փսիաթի մը վրայ՝ եթէ քուրջ չի գըտնուէր·

Գիշերուան խորին լռութեան մէջ փողոցին աղմուկներն իսկ չէին լսուեր· Ցունն համակ լռին էր·

Շարլօ մրմնջեց·

—Կը մսի՛մ, շատ կը մսի՛մ·

Սարսուռներ զայն կը ցնցէին, և այն ատեն մեղմ ձիչեր կ'արձակէր· Կարծես թռչուն մըն էր որ կը դայլայլէր· Սաստիկ ջերմ մը զայն զգետնած էր· Այտերն յոյժ կարմիր եւ հրարարբք էին· բայց, կոշիկներն հանած ըլլալով, ոտուրները, սառուցեալ ոտուրները ձեռացը մէջ կը բռնէր, քիչ մը տաքցնելու համար·

—Կը մսի՛մ, շատ կը մսի՛մ·

Լռեց· Ներքնոցքին մէջ լսած էր յոյժ ծանօթ տարօրինակ ոտնաձայն մը· խեղանդամ Բրիքէի կաղ քալուածքն էր, մէկ կողմը թեթեւ, միւս կողմը ծանր և սայթաքուն·

Արդարեւ ստահակն էր· Ներս մտաւ·

—Բրիքէ, ըսաւ Շարլօ, դո՞ն ես·

—Ա՛հ, հոն ես, ո՞ւր ես, այս ժամանակ պառկեցա՞ր·

—Այո, կը մսի՛մ, շատ կը մսի՛մ·

—Իրա՛ւ է··· սաստիկ օր մը··· ձիւն և անձրեւ··· ես պատսպարուեցայ, նախ կառագրանց ներքեւ, յետոյ Բիվոլի փողոցին կամարներուն տակ· Ապա, որովհետեւ կը մսէի, Երրորդութեան եկեղեցին գացի տաքնալու համար· Բայց որովհետեւ եկեղեցին շատ բազմութիւն լեցուած էր քարոզիչ մը մտիկ ընելու համար, գնա դուրս ըրին· Այն ատեն գացի Վաճառանոցի շէնքին մէջ քնացայ··· երբ դուռները գոցեցին՝ մեկնեցայ··· չեմ մտիր···

—Շատ երջանիկ ես դուն··· ես··· ես ա՛լ չեմ դիմանար·

—Ելդամ Շարլօ կեցի՛, գամ քովդ պառկիմ· Իրար պլլուելով, քիչ մը պիտի տաքնաս·

Եւ կաղը քուրջերուն վրայ սահեցաւ·

Զեռուները Շարլոյի ցնցոտիներուն վրայ պտտցուց·

—Իրաւ է· Մինչեւ ոսկրներդ թրջած ես···

—Դուն շատ բարեսիրտ ես ինծի համար, Բրիքէ՛·

—Աւելի այժով սեղմէ գիս··· աւելի մօտեցիր·

—Այո··· քիչ մը տաքութիւն կը ըլլամ··· ա՛հ, ի՞նչ ազուր բան է, ի՞նչ ազուր բան, կը մրմնջէր դժբախտը·

—Մե՛ղք որ, ըսաւ Բրիքէ, ոտամաքոիս մէկ վառարան մը չունիմ· Այս կերպով աւելի չուտով պիտի տաքնայիր·

Երկուքը մեկնց լռեցին·

Պերլոտ, գինովցած, ներս կը խուժէր խցիկն·

Զեր գիտեր որ երկու պզտիկները տուն դարձած են· Զըմփնէին մօտեցաւ, մամ մը վառեց խարխարելով և յանկարծ նըշմարեց Բրիքէն և Շարլոն գիրար գրկած·

Քանալ կը ձեռացնէին·

Ոտքովն հրեց Բրիքէն· Կաղն ալ ուշ ընելը բացաւ·

—Ա՛հ, բարի՛ իրիկուն, պառաւ, ըսաւ, Բրիքէ յօրանջելով·

—Հաշիւդ տո՛ւր·

—Ասօր աղէկ վաստակ չեղաւ· Շարունակ անձրեւեց· Անցքերուն մէջ և Պուլվարներուն վրայ մարդ չկար· Երբ մարդիկ կը պտտին իրենց անձրեւանոցներուն տակ, մտքերնուն իսկ չանցնիր ձեռքերնին գրպան խոթել և ողորմութիւն տալ·

—Երեք Ֆրանքնոց օր մըն էր այսօր, դո՛ւն քանի՞ չահեցար·

—Բսանրվեց սա՛ւ, Պերլոտ···

—Բսանրվեց սո՛ւ·

—Իրաւ որ յանցանքն իմս չէ· Դուն աղէկ գիտես որ գործէ փախչող չեմ· Մուրալու մասին ինծի հետ մրցող չկայ· Լսելու էիր թէ ինչպէս անցորդաց կըսէի թէ երեք պզտիկ քոյրեր ունիմ որք անօթութենէ կը մեռնին, կամ թէ մայրս մահամերձ է, եւ ես երկու օրէ ի վեր բան մը չեմ կերած· Բարերը պիտի լացընէին այս բոլոր ասածներս· Աղէկ գիտես թէ երբեմն օրը եօթը Ֆրանք կը բերեմ քեզի· Անցեալ տարի, մեծ մրցանակին, տասնեհինգ Ֆրանք վաստկեցայ· Շատ գոհ էիր··· մտքդ կուգա՞ յ, պզտիկ Շարլօ, Պերլոտ երեք օր չարունակ գինո՛վ էր·

Կատակ ընել կը փորձէր, բայց Պերլոտի վայրագ լռութիւնը կարծես նորանոր անգթութիւններ կը պատրաստէր·

Բրիքէ կը դողար· Ահաբեկ եղած էր·

—Բսանրվեց սո՛ւ, կ'ուզենար ահարկու մեքեան·

Եւ, սենեկին մէջ կանգուն, բռունցքը աղդրերուն վրայ, երկու սարսափակար տղայոց առջեւ, կարծես կը խորհէր մահաշրջուկ և անլուր վրէժ մը առնել Բրիքէէն·

(Շարունակելի)

մեծ մասը աշակերտութեան, ուսանողութեան ժամանակ ձեռք չի բերել այն գործիքը, որով պիտի կարողանային հայերէն կարդալ։ Նրանք չգիտեն հայերէն լեզու եւ գուցէ շատ քչերն իմանան հայերէն ուղղագրութեամբ գրել, և այն էլ նրանք միայն, թերեւս, որոնք սկզբնական կրթութիւնն ստացել են մեր ծխական դպրոցներում, և կամ Լազարեան ճեմարանում եղել են։

Ինչո՞ւ չգիտեն հայերէն։ Չը գիտեն, որովհետեւ ծոյլ են։ չը գիտեն, որովհետեւ կարելի է և առանց իմանալու ապրել։ մեր հասարակութիւնը չի պատժում, արհամարհանքով դուրս չի ձգում իւր մէջից այն զարգացած ու կրթուած համարուած մարդուն, որ չը գիտէ իւր լեզուն և անծանօթ է իւր ազգային գրականութեանը։ բայց եթէ այդ հասարակութիւնը մեր հասարակութիւնը չլիներ, այլ մի որ և է եւրոպական ազգի հասարակութիւն, այն ժամանակ այդ մարդիկն այլ եւս չէին համարձակուել իրենց համարել զարգացած, այլ եւս պատիւ չէին ստանալ բաղմութեան տգիտութիւնից օգտուելով, այլ նոյն իսկ ամօթապարտ կը մնային։

Է.

Բայց թմրեցէք ու աճեցէք, որքան կ'ուզէք, դուք մեր անցեալ հասարակութեան նախկին «ապագայ յոյսեր», թմրեցէք ու ծուլացէք, որքան կուզէք, որովհետեւ դրութիւնը միշտ ադպէս չի մնալ։ կը գայ և գործունէութեան ու հետաքրքրութեան շրջանը, երբ որ ուսանող երիտասարդները կը սկսեն հասարակական գործունէութեան նուիրել իրենց, կը սկսեն իսկական պատասխանատուութիւն ձեռք բերած մտնել ու գործել այն ժողովրդի մէջ, որից իրենք ծընուած են, և այլ ևս չեն ասիլ «թէ մենք մարդկութեանը պիտի ծառայենք, որտեղ որ լինի այդ մարդկութեան ծառայութիւնը, միևնոյն է մեզ համար...»

Կը գայ ժամանակը և արդէն եկած է, երբ որ մեր ուսանողներն կը սկսեն, ինչպէս արդէն սկսել են, թափթփել իրենց վրայից ինչ որ կեղծ է և անգործութեան ու եսականութեան մի դիմակ միայն, ընդհանուր գաղափարների անուան տակ։

ԱՅՍՕՐ ԱՒՈՒՐ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԱՒ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐ ԵՒ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

ՎԻԼՀԵԼՄ ԿԱՅՍՐ

Լեհաստանի եւ Բեռլինում եղած թրքոյ Թագուհին և Ֆրեսերիկ Կայսրուհին չատ պնդեցին որպէս զի Վիլհելմ Կայսր Բարլպատ երթայ ինքզինք գարմանելու։ Կը կարծուի թէ Կայսրն իւր երիկամանց վրայ ինչալով ներքին խզում մ'ունեցեր է։ Վիքթորիա թագուհին իւր վիրաբոյժներէն մին Կայսեր քով զրկեց, անկման արկածն և Կայսեր վիճակը մանրամասնօրէն տեղեկագրելու։

ՀՆՏԱԽՏ

Ալեքսանդրիայէ կը հեռագրուի Փարիզի լրագրաց թէ հնտախան յառաջխաղացութիւններ կ'ընէ Արաբիոյ մէջ, նոյն իսկ Սուրիոյ կողմէ։ Բայց պէտք է զգուշանալ անաբեկիչ լուրերու հրատարակումէ։ Մեքքէի չուրջն հիւանդութիւնը կը շարունակէ, և չատ մեռելք կան։ Ը'Արաբիա միայն Մինեէի հովտին մէջ օրն իբր 1,000 մեռելք կան եղեր։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՌՈՒՍԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ

Ռուսասէր ցոյցերը կը շարունակեն Ֆրանսական գաւառաց մէջ։ Այս կուրակի ի Փէփինիէռ զինուորական նրաւադարանք ռուսական ազգային երգն հնչեցուցած միջոցին ժողովուրդն եռանդագին աղաղակեր արձակեց «կեցցէ՛ Ռուսիա, կեցցէ՛ Ֆրանսա»։ Ռուսական երգն երիցս կրկնեցաւ նոյն աղաղակներով։ Նուագահանդէսը Մարէյէզով վերջացաւ։ Խուռն բազմութիւն Փէփինիէռ գացած էր այս ռուսասէր ցոյցին մասնակցելու։ Նանսիի չրջանակին մէջ երրորդ անգամն է որ այս ռուսասէր ցոյց տեղի կ'ունենայ երկու օրուան մէջ։

ԶՕՐԱՎԱՐ ԶԷՐՆԱՅԷՎ

Զօրավար Զէրնայէվ, երբ մի սպարապետ սերպ զօրաց, որ ժամանակաւ Միլան թագաւորին եւ զրկած էր Ա. Կարգի Թագաւորի պատուանշանն, Ալեքսանդր թագաւորէն ընդունեց նոյն պատուանշանն ականատես։ Պատանի թագաւորն օրով Ռուսք առաջնորդ համակրանքը կը սկսին ցուցնել Սերպոյ։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԴԻՒՑԵՐ

Քրաքովիոյ Համալսարանին դասախօս Պ. Առամքիէվից Վիեննայի գիտութեանց Ակադեմիային զրկեց զեկուցագիր մը նոր դեղի մը վրայ, որով կը հաւատայ թէ կարող է բուժել քաղցկեղը (քանսէր)։ Բաղադրութիւնը գաղտնիք մ'է դեռ։ Անունն է Քանքրօին։ Ցուսահատ վիճակի մէջ քանի մը քաղցկեղաւորներ բուժեր է արդէն, և վերջերս՝ չրթանց քաղցկեղ մը։

ՓԱՆԱՄԱՑԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Փանամայի ջրանցքի ընկերութեան առնելիքւոր մը իւր 10,000 ֆր.ի պահանջից համար վճիռ ստացած լինելով, մի քանի չաբաթ յառաջ դրաւած էր ընկերութեան պատկանեալ դրամարկղ մը որ 15,000 ֆրանք կը պարունակէր։ Քաղաքային դատարանն որոշեց որ այն դրամարկղ վերադարձուի ընկերութեան հաշուեյարդարին։ Բայց վճռաբեկիչ ատեանը բեկանելով այս վճիռ, որոշեց թէ առնելիքւորն իրաւունք ունի այն դրամարկղը գրաւելու։

Այս դժբախտ Ընկերութեան 500 ֆր.ի բաժնեվաճառն այժմ 27 ֆր. կ'ընէ, բայց այս գինն անգամ իրական արժէքէն աւելի բարձր է, կ'ըսէ Պ. ոը Պովից։

Ի ԼԵՀԱՍՏԱՆ

Վարչայայէ կը հեռագրուի թէ Համալսարանի իշխանութիւնք ուսանողաց արգիլեցին լեհ տանուտերաց տուներուն մէջ սենեակ վարձել։ Ուսանողք այսուհետեւ պիտի բնակին մասնաւոր օթեւաններու մէջ, ընդհակառակութեամբ ռուս պաշտօնէից։

Ի ՄՈՍԿՈՒԱ

Ինֆլուենցան վերստին երեւցաւ Մոսքուայի մէջ, և օրն 500 անձինք կը բռնուին, կ'ըսէ այս երկուշաբթի քաչուած հեռագիր մը։

ՁԻՒՆ

Այս կիւրակի ձիւն տեղաց ի Թիրոլեան լերինս, մերձ ի Սալզպուրկ, Սգերիա և Վերին Աւստրիա։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Երէկ վերջացաւ Ֆերտինանտ իշխանին Պուլկարիոյ իշխան ընտրուելուն չորրորդ տարեդարձն, և այսօր Պուլկարիոյ մէջ կը տօնուի չորրորդ տարեդարձն երդման արարողութեան, զոր իշխանն ի Թրնոմա ըրաւ, պուլկար ժողովրդէն ընտրուելէ յետոյ։

Այս առթիւ եւրոպեան լրագիրք ամենք ուշադրութիւն կը հրաւիրեն Պուլկարիոյ խաղաղ և բարեկարգ կացութեան վրայ, որ աւելի յաջող վիճակ մը կը ցուցնէ քան որչափ կը դուշակուեր այն օրն ուր յիշեալ երդման արարութիւնը տեղի ունեցաւ։

ՍԵՐՊԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԸ

Մոսքուայէ կը գրուի Փարիզի լրագրաց։ «Ալէքսանդր թագաւորն որ ի մօտոյ պիտի չրջագայի Փարիզի Պուլվառներուն վրայ, ոչ եւս տղայ մ'է, այլ գեղեցիկ եւ խոյժոր երիտասարդ մը, ինքնուրոյն իմացականութեամբ և կամեցողութեամբ։ Կը նմանի թէ՛ իւր մօր և թէ իւր հօր։ Ունի գեղեցիկ աչքերն իւր մօր և Միլանի քիթն ու ծնոտը։ Թէեւ հազիւ վեչտասանամեայ, թուխ մորուքն արդէն սկսած է երեւիլ։ Ալէքսանդր օտարական մը պիտի չլինի Փարիզի մէջ։ Ֆրանսերէն կը խօսի Փարիզցի մը պէս, ինչպէս աստի Մոսքուայ հմարձակ կը խօսակցի ամեն մարդու հետ։ Եկած օրը քիչ մը չուարած դիրք ունէր։ Բայց անկէ ի վեր ինքզինք գտաւ, եւ յամենայն դէպս պաղարիւնութիւն, ողջամիտ դատողութիւն և պարտատխսութիւն ցոյց տուաւ։»

ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆՔ

Միւնիխէ հետեւեալ տեղեկութիւնք կը տրուին ի նախատեսութիւն պատերազմի գերմանական մեծ սպայակոյտին ըրած կարգադրութեանց վրայ։ —Զօր. կոմս Վալտերզէ պիտի հրամայէ այն գերման բանակին որ ունի գործել Կուրքօ զօրավարին ռուս բանակին դէմ։ Աւստրիոյ Կայսրը պիտի հրամայէ աւստրեան բանակին որ պիտի շարժի Տրակոմիրով զօրավարին հրամայած ռուսական բանակին դէմ։ Ֆրանսա դէմ պիտի դնէ իտալեան բանակին և գերման բանակի մեծագոյն մասին, որոյ սպարապետին աջակից պիտի լինին Բաւիրիվի զօրավարն և գերման սպայակոյտ արդի պետն Շլիֆէն զօրավար։

Մեզ կը թուի սակայն թէ մինչեւ որ պատերազմ ծագի տակաւին չատ մը կարգադրութիւնք կրնան լինել։ Ժամանակ կայ միչտ։

ԶԵՀԱԿԱՆ ԴՈՒՄԱՐՈՒՄ

Ի Փրակա այս պահուս տեղի կ'ունենայ չէհ վարժապետաց համաժողովը, որուն կը մասնակցին աւելի քան 5,000 անձինք՝ Պոհեմիայէ, Մորաւիայէ, Սիլեզիայէ, Խրուադիայէ, Բարնիոյէ և Բարիմիթիայէ եկած։ Այս առթիւ պատասէր արտայայտութիւնք կը լինին։ Մեծ հայկերոյթի մը մէջ որ արուեցաւ ի պատիւ ժողովականաց, համալսաւեան բանախօսութիւնք եղան։ Խրուաթ վարժապետ մը, որ բաժակ առաջարկեց ի պատիւ «ազգասէր մեծ Տերութեան որոյ վրայ արեւը մարը չի մտներ երբեք», այնքան խանդավառ ընդունելութիւն դտաւ ժողովականներէն որ սոքա իրենց ուսերուն վրայ բարձած տարին զնա։

ՌՈՒՄԱՆԻԱ ԵՒ ՑՈՒՆԱՍՏԱՆ

Աթէնքի Ատոֆէլ լրագրոյն կողմէ թղթակից մը կը պտրտի Դանուբեան եւ Պալքանեան երկրաց մէջ, և պետական մարդերու հետ կը խօսակցի օրուան խնդրոց վրայ։ Վերջին անգամ կը տեղեկագրէ իւր խօսակցութիւն Ռումանիոյ Մերակոյտին նախագահ Պ. Պոէրէանոյի հետ, որ յիշելէ ետքը թէ ինք բարեկամ է պալքանեան ազգաց, շարունակեր է սապէս։ «Ցունաստանի արդի կացութիւնն յոյժ կը շահագրգռէ զիս։ բայց իւր տպագայն հոգ կը պատճառէ ինձ։ Մեզ ամենուս դէմ վտանգ մը կայ, հիւսիսի կողմէ, եւ չգիտեմ թէ յիսուն տարի ետքն Ցունաստան և Ռումանիա ի՞նչ վիճակի մէջ և ո՞ր իշխանութեան ներքեւ պիտի գտնուին։ Սա հաւանական է սակայն որ այն Տերութիւն ժամանակ մ'եւս զբաղի Կեդրոնական Ասիոյ գործերով, և հետեւանաց ծանրութեան առջեւ, հրաժարի այս ընդարձակագոյն խորհուրդներէ։ Պալքանեան գաղափարը կանխակաս է։ Ռումանիա Երբեակ Նիզակակցութեան հակառակ շահեր չունի։ Աւստրիա չպիտի փորձէ տիրել Ռումանիոյ։ Ի՞նչ շահ կընայ ստանալ 10 միլիոն հոգւոյ ռումանական հոծ ազգ մը գրաւելով։ Իրաւ է որ չատ մը Ռումանք Աւստրիոյ հպատակ կը գտնուին Պանոնիեան, Պուքովինայի եւ Զիպլենպիւրկէնի գաւառաց մէջ, բայց մեք հիմակ այն գաւառաց Ռումանիոյ հետ միացումը չենք պահանջեր։ Այդպիսի բաղձանքներ կրնան տաճել ժողովուրդք, բայց քաղաքականութեան պահանջմունք յաճախ կը լռեցնեն զանոնք։»

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ինչպէս այս աւուր Ազգային Տեսութեան մէջ բաւական մանրամասնութեամբ բացատրած ենք, բարեսէր ազգային մը, որ չուզեր իւր անունն յայտնել, ազգային հանրօգուտ նպատակաւ մը Վագի ըրած է իբր 3000 օսմ. ոսկւոյ հնչուն դրամ, յետ իւր մահուան գումարին չանն այն նպատակին գործածուելու, իսկ մայր գումարն անվթար պահուելու պայմանաւ։ Այս բարեգործութեան մէջ դիտելի է կտակման օրինական ձեւն ըստ Շերիի օրինաց, որոյ մասին պէտք եղած ծանօթութիւնք տրուած են մեր խմբագրականին մէջ։

Ինչպէս արդէն յիշած ենք մեր այս աւուր յօդուածով եւս, հանդուցեալ հայազգի Տիկ. Օլիվայի ժառանգութենէն Ազն. Դրիգոր էֆ. Կիւմիւշկիրտանի ձեռամբ Ազգանուէր Հայաստեաց ընկերութեան նուիրուած է կարեւոր գումար մը, որ 500 անգլ. ոսկի կը կարծուի։ Ճիշդ գումարն այն ատեն պիտի իմացուի երբ զրկուած պանքոմսներու կնքեալ ծրարը բացուի։

Քաղաքական ժողովն իւր նախընթաց օրուան նստին մէջ զբաղեցաւ նաեւ հետեւեալ խնդիրներով։

Գործարանապետ Յովսէփ էֆէնտի Գավաֆեան Ազգաժամրայ վիճակէն կեդրոնական երեսփոխան ընտրուած և տեղեկագրուած ըլլալով, ժողովը քննեց ընտրելոյն օրինական հանգամանքն և Սահմանադրութեան համաձայն գտնելով՝ ընտրութիւնն ըստ օրինի հաստատեց և որոշեց Ազգային ժողովոյ յառաջիկայ նստին հրաւիրել զնա։

Արաբկիրի վիճակէն եւս Վռամշապուհ էֆէնտի Մանուկեան կեդրոնական երեսփոխան ընտրուած և տեղեկագրուած էր, սակայն տեղեկագիրը թերի նկատուելով, որոշուեցաւ նախապէս լրացնել զան։

Ռումելի Հիսարի թաղական խորհուրդն՝ ըստ Սահմանադրութեան վերակազմուած եւ տեղեկագրուած ըլլալով, կատարուած ընտրութիւնն օրինաւոր դատուեցաւ և հաստատուեցաւ, մերժելով ընտրեցեալ հրամարկանները զորս մատուցած էին և անտեղի դատուելով ընտրութեան դէմ թաղցւոց ոմանց կողմէ եղած գանգատները։

Թիֆլիզի լրագրաց մէջ կը կարդանք։

Թէմիս Սրբազան առաջնորդ Դեր. Մաքրէ եպիսկոպոսը, որ արդէն վերադարձած է Թիֆլիս, ներկայումս ծանր հիւանդ է։ Յուլիսի 16ին առաջնորդարանում բժիշկների խորհուրդ եղաւ։

—Թեհրանից գրում են մեզ։ «Պարսից կառավարութեան կարգադրութեամբ հայոց տպարանը փակուել էր։ Տեղս գտնուող Պ. Անդրէաս բէկ Նազարեանը, որ երկար տարիներից ի վեր Թիֆլիսումն էր գտնուում եւ հմուտ է այսպիսի գործերին, ռուսաց դեսպանատան միջոցով թոյլտուութիւն խնդրեց շահից՝ տպարանը իւր ձեռքն առնելու եւ բանալու։ Նորին Մեծութիւնը հաճեց յարգել Պ. Նազարեանի խնդիրքը, եւ տպարանն այժմ գործում է։ Տպարանը պէտք է ճոխացնուի։

ՅՈՒԹ. ԼԱՆԼՈՒՆԿ ԵՒ ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Ազգ. Հիւանդանոցի բժշկական մարմնոյն աշխատութիւնք օր աւուր զգալի յառաջդիմութիւններ կունենան։

Ֆրանսացի հռչակաւոր բժիշկ Տոքթ. Լանլունկ, որ վերջերս մայրաքաղաքս այցելեց, ի մէջ այլոց հիւծախտի դարմանման նոր եղանակ մը հնարած էր, մորթին տակէն [illegible] ներարկման միջոցաւ, ինչպէս ծանուցած ենք արտաքին լրոց բաժնին մէջ։ Այս նորահնար դարմանում մի քանի ամսէ հետէ արդէն ի կիր կ'առնուէր Եէտի-Գուլէի հիւանդանոցին մէջ, ձեռամբ Տոքթ. Եաղուպեանի, որ իմանալով իւր վարպետին՝ Տոքթ. Լանլունկի գալուստը, փութաց հաղորդել նմա։ Ֆրանսացի գիտնականն յոյժ գոհ եղաւ իմանալով որ հիւծախտի դարմանման այս եղանակն ի կիր կ'առնուի օսմանեան մայրաքաղաքին մէջ եւ ջերմագին շնորհաւորութիւններ ուղղեց Եէտի-Գուլէի հիւանդանոցի բժշկական մարմնոյն։ Թէեւ փափագած իսկ էր անձամբ այցելել այդ հաստատութիւնը, սակայն ժամանակ չունեցաւ։

Յառաջիկայ կիւրակէ, օգոստոս 4, Ս. Եկեղեցւոյս անուան տօնախմբութեան տարեդարձն լինելով, Դեր. Տէր Մատթէոս Արքեպիսկոպոս Իզմիրեան հանդերձեալ է Ս. Անմահ Պատարագ մատուցանել ի հոգեւոր միխիթարութիւն բարեպաշտ ժողովրդեան։ Նաեւ Թաղական Խորհուրդս պաշտօնապէս կը ծանուցանէ թէ Ս. Եկեղեցւոյս Տօնախմբութեան առթիւ, ուրիշ թաղէ եկած գանձանակներու չ'պիտի արտօնէ ի շրջայութիւն։

Մնամ աղօթարար

Քարոզիչ Ս. Սանդուխտ Եկեղեցւոյ

ԵՂԻՇԷ Ծ. Վ. ԳԱԼՖԱՅԱՆ

(Կնէ. Թաղ. Խորհրդ.)

1 օգոստոս 1891

Ռումելի-Հիսար

Բերայի Թաղական Խորհրդոյ եկեղեցեաց մատակարարութիւնը կը խնդրէ մեզմէ ծանուցանել թէ Պատրիարքական Փոխանորդ Դեր. Դէորգ Ծ. վարդապետ Իւթիւճեան յառաջիկայ կիւրակէ առաւօտ Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ Բանկալթի գերեզմանատան Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյն մէջ ի մխիթարութիւն բարեպաշտ ժողովրդեան։

Սիլիստրի Ս. Խաչ վարժարանաց երկսեռ աշակերտներու մրցանակաց և վաստյանաց բաշխման հանդէսը պիտի կատարուի յառաջիկայ կիւրակէ, 4 օգոստոս, ի ժամ 6½ (Ը. Թ.) վարժարանի պարտէզին մէջ։

ՇԱԲԱԹՕՐԵԱՅ ԱՐԵՒԵԼՔ

Աբեւելքի վաղուան համարը, բաց ի իր սովորական նիւթերէ, կը պարունակէ նաեւ հետեւեալ յօդուածներ.

ԳԻՏԱԿԱՆ. Երազ. Ց. ԵՌԻՍՈՒԹԵԱՆ

ՊՈԼՍՈՅ ՓՈՐԸ. Հայ գիւղացին եւ Ռուսերկրի գիւղացին։ Տեսութիւն մը ուսեալոյ և ընկերեալոյ վաճառականութեան վրայ։ Ի. Պ. Ոլիս.

Բ. ՔԷՉԵԱՆ

Բովանդակութիւն.—Գիւղատնտես տարբեր եւրոպական թուրքիոյ—Բանջարեղէնք—Հայ գիւղացին ի կ. Պոլիս.—Պանիրք.—Գուլիսր ընկերացութիւնք.—Հաւեղէնք.—Հայ.—Բաթաթէս.—Միս.—Նպարավաճառք.—Քարտանցի յոյնն և Վանեցի հայը.—Աշխատանութիւն.—Գիրի և օղի.—Գարեկոլոր.—Զբօսարանք—Զէթապտուղ, Հէթ, թուզ.—Մաքարոնի և Շեհրիէի.—Կարկանդակք, խմորեղէնք և չաքարեղէնք.—Զինեղէնք.—Լուբիա և ընդեղէնք.—Կարագ, խավար.—Աւէտարան Ազգ.—Աշխատ.—Եղբայացութիւնք։

ՍԱՎԵՌԱ. Ց. Վ. Ա.

ԳԻՒՏ ՄԻ ԵՒՍ. Ժամադրութիւն (քերթուած) Ց. ՍԵԹԵԱՆ

ԱԶԳ. ԳՈՐԾԵՐ ՎԱՆԱՑ. (Թղթակցութիւն)

ՑՈՒՇԵՌ ԵՒ ՏՊԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՔ

ՕԳՏԱԿԱՐ ԽՐԱՏՔ

ԱՍՏԻ ԱՆՏԻ

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ

Հինգերորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Տէպիսթանը Իրանեան վարժարանին պաշտօնեաներէն Ալի պէյի։

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը, Բարձր. Սպարապետն եւ Ներքին Գործոց Վեսմ. նախարարն երեկ յաջորդաբար կայս. պալատ գնացին և ստացան Վեհ. Սուլթանի հրամանները։

—Ռումելիի նորընտիր կառավարիչ Նէճիպ փաշա երեկ կայս. պալատ գնաց եւ իրեն շնորհեալ նոր պաշտօնին համար շնորհակալութիւն յայտնելով, սենեկապետաց միջոցաւ արժանացաւ կայս. մեծարանաց։

—Հանրային Պարտուց Վարչական ժողովոյ նախագահ Պ. Օպարէ և նոյն ժողովոյ անդամ Պ. Վինսենդ Քալլարտ երեկ կայս. պալատ երթալով, առաջին սենեկապետ Հաճի Ալի պէյի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Երեկ, Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին նախագահութեամբ յանձնաժողով մը ի նիստ գումարեցաւ ի Բ. Դուռն։ Սոյն յանձնաժողովը կը կազմէին Ներքին, Դատական ու Արտաքին գործոց Վեսմ. նախարարք և անպաշտօն նախարար Վեսմ. Ճէվատէդ փաշա։

—Եւմտական նախարար Նազիֆ էֆէնտի երեկ առաւօտ Բ. Դուռն հրաւիրուեցաւ և Եւմտական ինչ ինչ կարեւոր խնդրոց վրայ ժամու մը չափ խորհրդակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

—Ֆրանսական դեսպան Մոնդէպէլլը կոմսն երէկ Բ. Դուռն երթալով, յաջորդաբար տեսակցեցաւ Արտաքին գործոց Վեսմ. նախարարին և Վեսմ. խորհրդականին հետ։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Կայս. Իրատէ մը հրամայած է որ Ֆրանսայէն երկու ուսուցիչներ բերուին բժշկական վարժարանին ներքին ու արտաքին հիւանդութեանց դասախօսութեան համար։ Սպարապետի Դուռը՝ Արտաքին գործոց նախարարութեան հաղորդած է կայս. սոյն իրատէն։

—Սպարապետի Դուռն որոշած է որ բժշկական վարժարանին այս տարուան շրջանաւարտներէ չորսը Լիոն զրկուին։ Ասոնց երկուքը բժշկութեան և երկուքն ալ դեղագործութեան ուսումը պիտի կատարելագործեն։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Օսմ. Կայս. Պանքայի ընդհանուր տնօրէն Սըր Էտկար Վինսընդ երէկ Մալիէի պաշտօնատունը դնաց և պահ մը տեսակցեցաւ նախարար Նազիֆ էֆէնտիի հետ։

ԴԱՏԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Վճռաբեկ ատենի առաջին ընդհանուր դատախազ Լէպիպ էֆէնտիի նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմուած է Դատական նախարարութեան պաշտօնատան մէջ։ Այս յանձնաժողով, զոր կը կազմեն Վճռաբեկ ատենի պատժական ճիւղին անդամ Ալի Շահպազ էֆէնտի, Պոլսոյ վերաքննիչ ատենին ընդհանուր դատախազ Թալիտ պէյ և պատժական գործոց դիւանին տնօրէն Ճէլալ պէյ, նախընթաց օր իւր առաջին նիստը կազմեց և օրինական քննութիւններ կատարեց ի մասին ամբաստանիչ ատեաններու պարտականութեանց։

ՐԻԺԻԻ ՆՈՐ ՏՆՕՐԷՆԸ

Անցեալ չաբաթ աւուր թերթով, վերջին պահուն մեր ստացած մասնաւոր տեղեկութեանց համեմատ ծանուցինք թէ, Աւստրիական Լոյդի Կ. Պոլսոյ գործակալութեան տնօրէն Պ. Ֆոռնի՝ Օսմ. Ծխախոտի Ռեժիի ընկերութեան ընդհանուր տնօրէն որոշուած է, ի Վիեննա կատարուած խորհրդակցութեանց մէջ։

Արդ, Ռեժիի վարչական խորհուրդը նախընթաց օր ի սովորական նիստ գումարեցաւ ընկերութեան կեդրոնատեղին ի Ղալաթիա, ընդհ. տնօրէնի վերջնական ընտրութիւնն կատարելու համար։ Հակիրճ խորհրդակցութենէ մը ետք, վարչական խորհրդոյ անդամներէն Պ. Ֆոռնի միաձայնութեամբ ընդհ. տնօրէն ընտրուեցաւ։ Միեւնոյն ժամանակ, դեր-տնօրէն Պ. Ֆառնէդդի տնօրէն ընտրուեցաւ։

Ցետոյ, խորհուրդը ձեռնարկեց Պ. Ֆոռնիի տեղ վարչական խորհրդոյ անդամի մը ընտրութեան և Սուլթան Օղլանը՝ Շանէ՝ Վալէոս ընկերութեան վարիչ Պ. Էսպաշ Էվենիտէս ստացաւ բոլոր քուէները։

Նորընտիրք՝ շնորհաւորութիւններ ընդունելէ ետք իրենց պաշտօնակցաց կողմէ, ժողովը ցրուեցաւ։

* * *

Աւասիկ այս նստի մասին մեզ հաղորդուած ծանօթութիւնները։

Ժողովոյ բացման, նախագահը կը կարդայ Պ. Օպուանոյի հրաժարագիրն և ջերմ բանիւք կ'արտայայտ վարչութեան և խորհրդին միահամուռ զգացած ցաւն զոր կը պատճառէր ուղղափառ, ազնիւ և յարգելի անձնաւորութեան մը հրաժարումը։

Կայսերական գումիսէր Նուրի պէյ խօսք կ'առնէ ըստ կարգի և ոչ նուազ եռանդագին բանիւք կը յայտնէ իւր զգացած ցաւն վասն հրաժարման Պ. Օպուանոյի, որ իր չանքովն ու պաշտօնական մարմնոյն մէջ իր վայելած հմակրութեամբը մեծապէս դիւրացուցած էր Ռեժիի գործառնութիւնը։ Օսմ. Հանրային պարտուց գումիսէրը կը ձայնակցի Նուրի պէյի։

Պ. Օպուանս, պատասխանելով խորհրդոյ նախագահին, Նուրի պէյի և հանրային պարտուց կայս. գումիսէրին, կը՛ասէ թէ չատ զգաւուած է և երախտապարտ կը մնայ այն համակիր զգացմանց որք կ'արտայայտուին Ռեժիի ընդհ. տնօրէնութենէն հրաժարմանն առթիւ։ Հակիրճ կերպով կը նկարագրէ իր տնօրէնութեան սկիզբն մինչեւ ցայսօր կատարուած գլխաւոր իրողութիւններն։ Եւրախտագիտութեամբ կը խօսի օսմ. կայս. կառավարութեան կողմէ գտած յարատեւ շնորհին և հաստատուն աջակցութեան վրայ, որոց արդիւնքներն օսմ. ծխախոտի Ռեժիին տուին յարդի բարգաւաճ վիճակ, և որք կ'ապահովեն իր աճեցուն բարօրութիւնն յապագային։ Ըստ այսմ, իր երախտագիտական յարգանքները կը մատուցանէ առ կայս. կառավարութիւնն։

Ի վերջ բանի, Պ. Օպուանս կը դրրուատէ Պ. Ֆառնէդդիի գործօն և հանճարեղ գործակցութիւնն և տնօրէնութեան միւս պաշտօնեաներն որք ազդուապէս աջակցեցան իրեն՝ պաշտօնին կիրառութեան մէջ։

* * *

Պ. Ֆառնի իր պաշտօնին դլուխը պիտի անցնի, երբ իւր նախորդը, Պ. Ֆրանք Օպուանս մեկնի ի Փարիզ, հաւանօրէն սեպտեմբեր ամսուն վերջը։ Կ'ըսուի թէ Ռեժիի պաշտօնեայք կը խորհին երախտագիտական յիշատակ մը ընծայել առ Պ. Օպուանս՝ իր հայրական և հոգածու տնօրէնութեանն համար։

ԻՍԼԱՄ ՈՒԽՏԱՒՈՐՔ

Կայս. Իրատէ մը հրամայած է որ երկու հազար ոսկինոց նուիրատուներ տպագրուելով նպատներ հաւաքուին իսլամ ուխտաւորաց պէտքերն հոգալու համար։

ՑՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ

Ցունաց Ամեն. Պատրիարքն երէկ Դատական և Կրօնական գործոց պաշտօնատունը դնաց և պահ մը տեսակցեցաւ նախարար Վեսմ. Ռիզա փաշայի հետ։

ՎԻՇԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՄԱՁՈՂՈՎ

Սեպտեմբեր ամսուն վերջերը Վիէննայի մէջ վիճակագրական միջազգային համաժողով մը պիտի գումարի, որուն համար կայս. կառավարութեան եւս հրաւիրագիր պիտի ղրկուի։

ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ

Կալաթա Սէրայի Լիսէէն ուսուցիչներէն Ֆայիզ էֆէնտի այս գիշեր ըսպանուեցաւ իւր տանը մէջ, ի Ղալաթիա Քաֆէս փողոց։

Երգեցիկ սրճարանի մը ադախնոյն վրայ կասկած լինելով՝ սա ոստիկանութեան կողմէ ձերբակալուեցաւ մօրը հետ։

ՀՐԴԵՀ

Այս գիշեր հրդեհ մը պատահեցաւ Իեել Տէիրմէն, Գատրդիւղ։ Հրոյ ճարակ եղան չորս փայտաշէն տուներ, որոց երկուքն ապահովագրուած էին 320 ոսկւոյ Լէնդաշայր ընկերութեան և միոյն կամ կարասիքը 900 ոսկւոյ՝ Հանգէսթիշէ ընկերութեան։

ՑՈՑՆ ՄԵՏՐՈՊՈԼԻՏՔ

Կ'իմանանք թէ Մանասթիրի Մետրապոլիտ Դեր. Նէոֆիթոս Բրէվէզայի Մետրապոլիտ ընտրուեր է։

Վարնայի Մետրապոլիտ Դեր. Ալեքսանտրոս՝ Մանասթիրի Մետրապոլիտ ընտրուեր է։

Կանոսի Մետրապոլիտ Դեր. Բոլիքարբոս Վարնայի մետրապոլիտ ընտրուեր է։

Իսքէշէրի Մետրապոլիտ Դեր. Տիմոթէոս Կանոսի Մետրապոլիտ ընտրուեր է։

Բրէվէզայի Մետրապոլիտ Դեր. Եաակիմ՝ Իսքէշէրի մետրապոլիտ ընտրուեր է։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մէկքէէն երէկ տեղեկութիւն մը առնուած չէ հնտախտին նկատմամբ։ Հալէպէն եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ երեքշաբթի օրուան ժամ 10էն մինչեւ չորեքշաբթի օրուան ժամ 10, Հալէպ քաղաքին մէջ հնտախտէ տասնեւմէկ մահեր պատահած են և թէ նահանգին միւս մասերուն մէջ որ և է դէպք չէ պատահած։

—Պրուսայի եէնիչէհէր գաւառակին մէջ կարմրախտ երեւան եկած ըլլալով նահանգին առողջապահական քննիչ Բէյ՝ Ֆ էֆէնտի այդ գաւառակը ղրկուեր և ձեռք առնուած միջոցներու շնորհիւ այդ հիւանդութիւն անհետացեր է։ Բազարքէոյ գիւղաքաղաքին մէջ ևս կարմրախտ երեւան եկած ըլլալով, թաղապետական բժիշկ Մինաս էֆէնտի հոն ղրկուեր է։

ԱՆՏԻՈՔԻ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ

Անտիոքի յունաց պատրիարքական ընտրելեաց ցանկը Բ. Դրան մատուցուած ըլլալով, պատասխան առնուելուն պէս, ընտրութեանց պիտի ձեռնարկուի։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ Ի ԹՈՒՐՔԻԱ

Մարաքաղաքիս վաճառականներէն Պետրոս էֆէնտի Մարկոսեան Փարիզ մէջ գրամատարց ընկերութիւն մը կազմելով, մենաշնորհ խնդրած է Տէտէ Աղաճէն ի Սեբաստիա երկաթուղւոյ գիծ մը շինելու համար։ Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնն այժմ կը պատրաստէ այդ խնդրոյ առթիւ հարկ եղած պայմանագիրն ու յանձնառագիրը։ Դրամատեարց խումբը նոյն նախարարութեան դիմելով Նիկոմիդիայէն մինչեւ Ցիարպէգիր երբ;

կաթուղոյ մը մենաշնորհը խնդրեր է, սակայն պատասխան ընդուներ է թէ այն ատեն միայն բանակցութիւնք պիտի կատարուին եթէ խնդրագրողք յանձն առնուն այդ գիծն մինչեւ Պաղտատ երկարել։ Մարկոսեան էֆէնտի ի մտոյ այդ գծին համար եւս մենաշնորհ պիտի խնդրէ։

—Ասիական երկաթուղեաց ընկերութեան կողմէ Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան մատուցուած են յատակագիծերն այն հողերուն զորս գնել հարկ է Հայտար-Փաշայի գիծը մինչեւ Սկիւտար երկարելու համար։ Ընկերութիւնը խնդրած է նաեւ որ հողերու գնման գործը կարգադրելու համար հարկ եղած յանձնաժողովն փութով կազմուի, որպէսզի գնումները կատարուելուն պէս շինութիւնք սկսին։

ԽՄԲԱԳԻՐ ՄԸ ԵՒ ԲԺԻՇԿ ՄԸ

Սոյն վերնագրով մեր հրատարակած յուրերէն առաջնոյն մէջ ուղղութեան կարօտ կէտ մը կայ զոր կը փութանք կատարել։

Ըսուած էր թէ խմբագիրը ձեռնոցներն ողողն ապտակեր է բժիշկը։ Ստոյգը սա է թէ ձեռնոցները երկու անգամ վերցուցեր է ապտակելու համար, բայց բժշկին հետ եղող բարեկամ մը խմբագրին բազուկը բռնելով՝ արգիլեր է։

Կիսանանք թէ վերոյիշեալ դէպքին նկատմամբ ի մտոյ դատ պիտի բացուի Բերայի պատժական ատեանին առջեւ։ Խմբագրին փաստաբանը Կարկուր էֆէնտին է եղեր։

Ըստ տեղեկութեանց Թաշէի, կայսկառավարութիւնն որոշած է Հունգարիայէն ձիեր գնել Թնդանօթաձիգ զօրաց համար։

—Հեռագրական տեղեկութեանց համաձայն, Զէթինէի օսմանեան նորընտիր դեսպան Ահմէտ պէյ երէկ իւր պաշտօնատեղին ժամաներ է։

—Սէլանիկէն կը գրեն թէ այս օրերս օդերու տաքութիւնը սաստկացած է եւ թէ ջերմաչափը շուքի մէջ 35—36 աստիճան ցոյց կուտայ։

—Բաղէշի կուսակալ Բէուզի փաշայի որդին՝ հիւպատոսական գործոց դիւանի քարտուղարներէն ձէվտէդ պէյ, որ ուխտի համար Հիճազ գնացած էր, Մէքքէի մէջ հնտախտէ բռնուելով մեռեր է։

—Նախընթաց օր ի Կէտիկ Փաշա տասնեւհինգ տարեկան աղջիկ մը իւր տան ջրհորն խնայով խզդուեցաւ։

Նոյնպէս ի Խասգիւղ ինը տարեկան հրեայ աղջիկ մը տան ջրհորէն ջուր քաշած պահուն, ջրհորն ինկաւ և խզդուեցաւ։

—Գոսօվայի հրամանատար Էտհէմ փաշա մասնաւոր պաշտօնով Տէպրէ պիտի ուղեւորի։

—Պրուսայի մէջ հաստատուելու վրայ եղող անկիւնոցներն համար հաւաքեալ նպաստներու գումարը 37,222 դուրուշ հասած է։ Այս գումարին մէջ կայ նաեւ վեհ. Սուլթանին շնորհած դրամական պարգեւը։

—Նախընթաց գիշեր ի Սուլթան Ահմէտ սրճարանի մը առջեւ դրուած աթոռակներու մէջեղէն օձ մը գտնուեր և հոն նստողներէ մին զայն ձեռքն առնելով սկսեր է հեռը խաղալ։ Իւր քովը գտնուողները թէեւ ազդարարեր են իրեն դադրեցնել այդ կատակը, սակայն մարդը կարեւորութիւն չէ տուեր և օձը վերջապէս իւր ձեռքը խածեր է։ Մարդը անմիջապէս դեղարան մը վազեր է վէրքը դարմանել տալու համար։

—Պրուսայի նահանգին տասանորդի տրոց վարձակալութեան տրուելու գործն սկսած է եւ ցարդ 4,487,206 դրուշի յաւելում մը ձեռք բերուած է բաղդատմամբ նախորդ տարւոյն։ Տասանորդի տրոց վարձակալութեան տրուելու գործն եթէ ամբողջանայ, այս տարի բաղդատմամբ նախորդ տարւոյն՝ 50,000 ոսկւոյ մօտ յաւելում մը ձեռք պիտի բերուի։

—Կէյսէրի կամուրջը քննող յանձնաժողովոյ տեղեկագրոյն վրայ Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնն որոշած է աւելի եւս ամրացնել այդ կամուրջը։

—Հիճազի Տէֆթէրտար Շէրէֆ էֆէնտի հնտախտէ բռնուելով մեռեր է։

—Կէյսէրի Թաշ Բէօբրիի գիւղախուժերն գիւղօրէից ոմանց մէջ պաճարախտ երեւան ելած ըլլալով, հարկ եղած առողջապահական միջոցները ձեռք առնուած են։

—Ոսթիկանութիւնը ձերբակալած է այն չարագործներն որք Սկիւտարի իմատիէ թաղին մէջ մանիֆաթուրաճը Ասատուր աղայի տունը կողոպտած էին։ Ասոնք են Բաշաքէշլի Տիմիթրի, Բէնթիքլի Մանոլ՝ գինեպան ի Տաղհամամ, եւ Եէնիմահալէ բնակող հնակարկատ Միսաք։ Գողոններէ քառասուն ոսկինոց գոյքեր սնտուկի մը մէջ դրուած եւ թաղուած գտնուած են Իմատիէի մէջ Իպրահիմ Փաշա քէօշկին մօտ։ Ասոնցմէ Տիմիթրի նախապէս ձերբակալուած էր իրրեւ կասկածելի։ Քննութիւնք կը շարունակուին միւս գոյքերն եւս գտնելու համար։

—Սէլանիկի Գարաֆէրիյէ գաւառակին տասանորդի տուրքն այս տարի նախորդ տարիէն 683 210 դրուշ առաւելութեամբ վարձակալութեան տրուած է։

Ա. Ց. Դ. Ք

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒՑ ՎԱՐՁՈՒԹԵԱՆ

Օսմ. Հանրային Պարտուց ընդհ. տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ Պրուսայի շերամաբուծական վարժարանի առաջին եւ երկրորդ տարւոյ աշակերտաց թէ՝ հունիսի եղանակին համար սոյն վարժարանի վերաբացումը որոշուած է յառաջիկայ սեպտեմբեր 7 (Ն. Տ.) երկուշաբթի։ Հետեւաբար աշակերտք պարտին որոշեալ օրը ներկայ գտնուիլ անդ։

Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան ու Օսմ. Հանրային պարտուց վարչութեան միջեւ գոյացեալ համաձայնութեան մը հետեւանօք, որոշուած է որ Միւտավէնտիկեար նահանգին կեդրոնատեղին կազմեալ մասնախումբ մը, ինչպէս անցեալ տարի, այս տարի եւս քննութեան ենթարկէ այն անձեր որք տեղական չերմներու հնտոց արտադրութեամբ կը զբաղին, անոնց յանձնէ հունտերու արտադրութեան մասին ունեցած ծանօթութիւնին հաստատող վկայագիրը կամ վաւերացնէ օտար հաստատութեան մը կողմէ ունեցած վկայագրերնին և լրագրաց մէջ հրատարակել տայ անուններն այն անձանց որք կարող ճանչցուին չերամաբուծութեամբ զբաղելու։

Հետեւապէս, այն հնտաբոյծք որք կը փափագին քննութիւն մը անցուցեալ հաստատել տալու համար իրենց ունեցած ծանօթութիւնն ի մասին տարափոխիկ կամ ժառանգական հիւանդութիւններէ զերծ հնտոց արտադրութեան, և ի ձեռին ունենալ վկայագիր մը, կամ արդէն ունեցածնին վաւերացնել տալ, եւ իրենց անունը պաշտօնապէս հրատարակուած եւ հասարակութեան յանձնարարուած տեսնել, կը հրաւիրուին ներկայ տարւոյս մինչեւ օգոստոսի վերջը պատշաճաւոր գրուած դիմումագիր մը ներկայացուցեալ Միւտավէնտիկեար նահանգին հանրօգուտ շինութեանց եւ երկրագործութեան արուեստական ճիւղի խորհրդականին։ Իրենց անուններ պիտի արձանագրուին Պրուսայի չերամաբուծական վարժարանին մասնաւոր տեսրին մէջ։

Որովհետեւ քննութիւնները պիտի սկսին յառաջիկայ սեպտեմբեր 1 13ին եւ պիտի վերջանան նոյն նոյն ամսոյ 15|27ին, անոնք որ կը փափագին մասնակցիլ, կը հրաւիրուին այդ միջոցին ներկայանալ Պրուսայի չերամաբուծական վարժարանը։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

1|13 օգոստոս 1891

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳԱՐՄԱՌԵԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍՕՐՎԱՆ

ՕԳՈՍՏՈՍ 13 ԹՈՒԱԿԱՆԱՒ

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՀԱՇՈՒԵԿՇԻՒ ԱՆԳԼԻՈՅ ՊԱՆՔԱՑԻՆ

Անգլիոյ Պանքային երէկ հրատարակեալ շաբաթական հաշուեկշիռն հետեւեալ տարբերութիւնները կը ցուցնէ, բաղդատմամբ նախորդ շաբթուն.

Պտտաստ մետաղադրամէն պակաս է 726 հազար անգլ. ոսկի.

Պանքոմուններու պահեստէն պակաս է 88 հազար ոսկի.

Դանձելի փոխառակագրաց և այլ առեւտրական թղթոց մէջերքին վրայ աւելցած է 315 հազար ոսկի։

Հետեւապէս, Անգլիոյ Պանքային դիրքը վերջին եօթնեկին մէջ նպաստաւոր մնացած է, քանի որ իւր պահեստք այժմ այնպէս կը համեմատին իւր յանձնառութեանց ինչպէս 44 1/4 կը համեմատի առ հարիւր։ Անցեալ շաբթուան համեմատութիւն էր 43 23/32 առ հարիւր։

Այս պայմանաց մէջ, Անգլիոյ Պանքային Տնօրէն Խորհուրդն իւր երեկի նստին մէջ որոշեց 100ին երկուք ու կէս պահել զեղչի սակը։

ՍԵՐԳԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԸ

Ֆրանց Եոզէֆ Կայսր Սերպիոյ Ալեքսանդր Թագաւորին նուիրեց Ս. Ստեփանոսի պատուանշանին մեծ ժապաւէնը, Գ. Բիսմարքի՝ Էնբոլոյ պատուանշանին մեծ ժապաւէնը, և Պ. Պ. Փաշիչի և Սիմիչի՝ առաջին կարգի երկաթեայ թագին պատուանշանը։

—Բոլորիզէ Բորէսքովսքէն սերպիական ստոյգ աղբիւրէ կ'իմանայ թէ բոլորովին անհիմն է այն լուրը թէ Սերպիոյ Թագաւորը մերժած է ընդունիլ Պուլկար պատուիրակութիւն մը, որովհետեւ չէր կրնար ուղերձ մը ընդունիլ այն ազգի ներկայացուցիչներէ որուն կառավարութիւնը Զարին կամց հակառակ կը գործէ։ Թագաւորը մերժեց պատուիրակութիւնն ընդունիլ ի յարգանս Պուլկար կառավարութեան որուն հետ Սերպիա կը պահպանէ և յապագային եւս կուզէ պահպանել բարի դրացւոյ յարաբերութիւններ։

—Իշլի մէջ, Աղեքսանդր Թագաւորն այս առաւօտ ընդունեց Բալնոքի կոմսը որ էկս ժամ մնաց անոր մօտ։ Նախարարն ապա այցելութիւն տուաւ Պ. Պ. Բիսմարքի եւ Փաշիչի։ Թագաւորն այցեց կայսերական գերդաստանին, Հոհենլոյէ իշխանին եւ կոմս Բալնոքի։ Կայսրն երկարատեւ ունկնդրութիւն տուաւ Պ. Պ. Փաշիչի եւ Բիսմարքի։ Երկուքն ալ մեծ գոհունակութիւն յայտնեցին ընդունելութեան մասին։ Կայսրն յետ միջօրէի այցելութիւն տուաւ Թագաւորին եւ էկս ժամէն աւելի մնաց։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պաղծական.—Բռանդակ կայսրութեան մէջ հունձքը միջին քանակութեան 91 առ հարիւր չափով պիտի լինի ձմեռնային ցորենի մասին, 102 առ հարիւր չափով ամառնային գարիի մասին, 10ն առ հարիւր չափով վարսակի մասին, եւ 82 առ հարիւր չափով հաճարի մասին։

—Սիմէնս եղբարց գործարանն այսօր աւարտեց ընդծովեայ նոր հեռագրապարան ընդ մէջ Գերմանիոյ և Անգլիոյ։ Առաջին հեռագրերն ուղղուեցան Վիլհէլմ Կայսեր կողմէ առ Վիքթորիա Թագուհին։

—Վիլհէլմ Կայսր վիճակը գոհացուցիչ է։ Վալտերզէ կոմսն և Միւնսթէր կոմսն ընդունեց։ Էկս ժամ պտտեցաւ Հոհենցոլերնի կամուրջին վրայ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ի Փարիզ, դեսպաններու ներկայացուցիչն Ալէքսիս մեծ դուքսին գնաց մատուցանել Փարիզէ բացակայ նախարարապետ Պ. Ֆրէսինէի յարգանքներն։ Արտաքին գործոց նախարար Պ. Բիպօ ի Զուիցերիա ուղեւորութիւնն յետաձգեց, որովհետեւ Ցունաստանի Թագաւորն այս իրիկուն պիտի ժամանէ ի Փարիզ և Սերպիոյ Թագաւորն՝ ի վերջ շաբթուս։

—Ցունաստանի Թագաւորն այս իրիկուն Փարիզ ժամանեց։ Կայսրանին մէջ ընդ առաջ ելան հելլենական դեսպան Պ. Տելիեանիս և Պ. Քառնոյի մէկ թիկնապահն։ Սակաւաթիւ բազմութիւնն ողջունեց Թագաւորն։ ոչ մէկ ցոյց։

ՄՈՐՓՈՒՐԻՕ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ

Նայէ Ֆրայէ Փէնէի ըսածին նայելով, ստոյգ է թէ Մորփուրիօ դրամատան պարտքը ի Դրէյսթէ կը հասնին մատուրպէս 6 3/4 միլիոն ֆիորինի, որուն 1 3/4 միլիոնը Փարիզի Ռոշիլտ եղբարց դրամատան կը պարտի։ Մնացածն, հինգ միլիոն, հետեւեալ կերպիւ բաժնուած է։ 2 միլիոն Դրէյսթէի հրապարակին և 3 միլիոն օտար հրապարակի վրայ։ Քրէտիթ Անշտալտէն պատրաստ կը յայտարարէն ինքզինքը գործակցիլ հաշուեյարգարութեան և այս մտօք հրահանգներ տուաւ իւր մասնաճիւղին ի Թրիէսդէ։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ի Կալկաթա Ինկլէնդ լրագրոյն ըսածին նայելով, Աֆղանիստանի Էմիրը փափագ յայտներ է որ անգլիական դեսպանութիւն մը ղրկուի ի Քաբուլ։ Անգլիական կառավարութիւնն հաւանորէն պիտի պատասխանէ այս փափագին։

—Բրուսիոյ Հանրկչ իշխանն երէկ ի Բրիկուն Լոնտոն հասան եւ այսօր կը մեկնի դէպ յՕսպէրն։

—Իտալիոյ կայսերական գերդաստանն մեկնեցաւ Փէթերհովֆ ի Քրազնոէ-Սելօ, ուր պիտի մնայ։ Միքայէլ Միքայելովիչ մեծ դուքս օտար երկիր մեկնեցաւ։

—(Ֆ). Ի Փարիզ հրատարակուած պաշտօնական յայտարարութենէ մը կերեւի թէ, 1891ի ելմտական տարեշրջանը պիտի փակուի՝ 85 միլիոն ֆրանքի չափ հաճ ձգելով։

—(Ֆ). Լոնտոնի հեռագիրք կը հաստատեն թէ հունձքերը մեծապէս վնասուած են յԱնգլիա։

ԴՐԱՄԱԳԻՏ.

ՀԱՄԲԱՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻ

Վալթիա 2 Օգոստոս

ԸՆԴԱՄԷ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ	
3 ... Ամերիկայի դրամ	108 7/8
3 ... Ռուսական »	23 27 1/2
Ամերիկեան Քանոնիսներ	
[illegible]	19 39 1/2
[illegible]	— —
[illegible]	20 —
[illegible]	20 —
Թուղթ Վիքթորիա Օսմանեան երկաթուղի	77 12
» » Ժամ 5ին	77 10
ԸՆԴԱՄԷ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ	
Փոխառութիւն 5 % Բէրի	42 1/4
»	23 3/16
» C	20 —
ԹԱՆԿԵՐԱԳՈՐԾ	
[illegible] Ռ. Լ.	4 33
[illegible] »	8 23
[illegible] »	5 27
[illegible] »	4 26
Ռեժի » »	14 34
Թրամուէյ » »	578
Բուսիէլի երկաթուղի Ֆր.	66 1/2
Բաժնեթուղթ Լավրիոյի »	140
ԸՆԴԱՄԷ ԴՐԱՄԻ	
[illegible] ոսկի	100
20 Ֆրանքոց »	87 12
Անգլիական ոսկի »	109 32
Մոլոր (գերմանական ոսկի) »	106 20
Իսպանիոլ »	89 10
Բրազիլ »	51 10
Բրազիլ Թղթագրամ »	8 80
Մեքս. արծաթ (լաւագոյն) »	108 —
Չիլեանոց »	102
Մեքսիկը »	101
Թասմանիէ »	17 20
Տոկոս Վալթիոյ Պակարանի »	6

ԵՐԻՊԳԱԼԱՆ ՊՈՐՍԻ

Բարիզ, 13 Օգոստոս, ժամ 3 վայր. 20 երեկոյ

[illegible] 3 %	95 20
» » 4 1/2 %	105 30
Օսմանեան քաղաքական Երեք %	18 45
Օսմանեան երկաթուղի	66 50
» Բեյրութի բաժնեթուղթ	341 25
Ռանդ Օրֆանան	553 12
Սուէսի ժէնեռալ	— —
[illegible]	805
Ռուսական Դրամի 5 %	90 10
Եգիպտական 5 % (1884)	395
Եգիպտական Փոխառ. (1890)	417 50
[illegible]	485 62
[illegible]	750
[illegible]	442 50
[illegible]	543 12
[illegible]	620
Օսմանիյէ (Օսմանեան քաղաքական)	361 25
[illegible]	25 27

Լոնտոն, 13 Օգոստոս, ժամ 6 վայր. — երեկոյ

[illegible]	96 3/16
[illegible] Բէր՝ Գ	18 3/16
» » Ա	42 1/4
» » Բ	23 3/16
» » Գ	18 3/16
[illegible] 1877	— —
[illegible]	12 1/16
[illegible] (Լունդունեան)	95 7/8
» » (Բրիստոլեան) 1890	91
[illegible]	21 3/16
[illegible] (փոխառ. Բրազիլ)	103
[illegible] 5 %	78 3/4
[illegible] »	59 5/8
[illegible] 1890	95 3/4
Այլոյն երկաթուղի	21 1/2
Գաստպայի երկաթուղի	16 1/2
[illegible] Բաբիէի վրայ	25 430
[illegible], 13 Օգոստոս, ժամ — վայր. —	
Օսմանեան երկաթուղի	32 30
» Բեյրութի բաժնեթուղթ	160 25
Օսմանեան Լանտոնի վրայ	118 40
» Փարիզի »	46 75
Գերլին, 13 Օգոստոս, ժամ — վայր. —	
Օսմանեան Լանտոնի վրայ	20 32
» Փարիզի »	80 20
[illegible]	210 75
Օսմանեան երկաթուղի	65 20
Օսմանեան [illegible] Սէրի Գ.	18

ԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ

ՄԻԱԳԻՏ ԵՐԿԱԹՈՂԻՔ

Գիտութեան մէջ եղած նորանոր գիւտերէն աւելի անոնց մարդկային ազգին դիւրութիւններ ընծայելու նպատակաւ գործնականի վերածումն ու կիրառումներն աւելի նշանաւոր են, որովհետեւ երբ առաջինք հանճարոյ արդիւնք են, վերջինք՝ հանճարոց առաջնորդներ են և եղական պարագաներ երեւան գալով ինքնա, նոր լոյս մը կը սփռեն գիտութեանց։ Ուստի գիտական տեսութեանց գործնականի վերածման ամենանշանաւոր դէպքերն երբեմնակի սոյն տողերուն մէջ նկարագրել պիտի ջանամ։

Այսօրուան նիւթս բաւական հետաքրքրաշարժ է։ մէկ գծով երկաթուղի, զարմանալի չէ։ Այս տեսակ երկաթուղիք նորընտիր կարգ անցնելով տակաւ առ տակաւ ընդհանրանալ կը սկսին։ Ասոնց համար մինչեւ հիմայ երկու դրութիւն կայ, որոց մին հնարած է Լարթիկ եւ միւսը Պոնթրն։ Լարթիկ դրութիւնն արդէն ի կիրառութեան է յԻթալիա Լիսթովրը-Պոլլիպիներն գծին վրայ որ 16 հազարամէթր երկայնութիւն ունի։

Անցեալ ամիս Ֆրանսայի Լուար գաւառին գաշնակցային խորհուրդն ալ Լարթիկ դրութեամբ Ֆէօր-Բանի սիեր ճամբուն վրայ երկաթուղոյ մը շինութիւնն ընդուներ է, պայմանագրութեամբ պարտաւորելով սակայն ընկերութիւնը՝ անյապաղութեան պարագային մէջ առաջնորդ երկդիծ երկաթուղի մը շինել առանց կառավարութենէն նոր ծախք պահանջելու։

Նկարիչներուն քով տեսած էք անշուշտ պատկերակալներ։ ճիշդ ադոնց նմանող երկաթներով մեր բռնուած են գծին երթեւեկութեան յատուկ պոդոմատեայ ձողերն, որոց վրայէն կը սահին անիւներ։ պատկերակալներուն եռանկիւնին մէջտեղը դրուած երկաթեայ կապերուն ծայրերուն կցուած կողմնակի գծեր ալ կան, որոնց վրայէն ալ կը թաւալին կողմնական անուակներ։

Վայրաչարժն ու կառքերը երկու մնուտներուն բաժնուած են գծին երկու կողմը կախուած, որոց մէջ ծանրութեան կեդրոնը ամեն պարագայի մէջ կախման վայրէն վար գտնուելով բեռներն ու ճամբորդներն երկու սրնտուկներուն մէջ հաւասարաչարաբար բաշխել չատ դիւրին է։ ապացոյց հաստատ դրութիւն մը լինելուն։

Սոյն դրութեան վայրաչարժերուն շինութիւնն ալ բաւական հետաքրքրաշարժ է։ Կառքերուն նման այս ալ երկու մասերէ կը բաղկանայ որոց երկուքն եւս անջատ կախմաներ ունին իրենց յարակից մասերուքն՝ ջրմբար, ածխատուփ եւ ծխնելոյզ։ Վայրաչարժը վեց անիւներ ունի երեք առ երեք կուտակուած, իսկ կառաց անիւներն են չորս, երկու առ երկու կուտակեալ։

Սոյն դրութեամբ շինուած երկաթուղեաց մի մեծ առաւելութիւնն այ հողային եւլուէյներուն դիւրութեամբ համակերպին է, որով ծախքերը քիչ եւ սակագինք ալ ոչ ծան կը լինին։

Մեր սովորական երկաթուղեաց բուռն հողոց գիմադրելն տարակուսելի է, ինչպէս անցեալներն Ամերիկայի մէջ սաստիկ ուրական մը ամբողջ կառանսուքը տապալեց, թէպէտ բարեբաղդաբար յետոյսա այդպիսի բուռն հողմունք չատ հազուադէպ են։ Միսա գիծ երկաթուղիք այդ վախին ամենեւին չենթարկուելու առաւելութիւն ունին, եւ անհամեմատապէս աւելի հաստատուն են առաջիններն։

Պոնթրն դրութիւնը երկու տարիէ ի վեր Ամերիկայի մէջ Բրէվիչէնտ-Բուռնեյ Իզանդ կրկնագիծ լրեալ երկաթուղոյ մէկ գծին վրայ ի գործ կածուի։ Այս դրութիւն առաջինէն բոլորովին կը տարբերի։ Այս երկաթուղոյ գիծը սովորականէն փոխխութիւն չունի, սակայն անիւներուն երկու կողմն ալ ցցուած մասեր կան որով ամբողջ գիծը կ'ընդդրկեն, եւ գծէն դուրս ելնելու ամեն պատահականութիւն կը չնչուի։ Երկաթուղւոյն վերեւն ուղղահայեացաբար և կառախքմբին բարձրութեամբ տեղ տեղ մոյթերով բանուած ճկուն պարտիզի սանդուխի մը նմանող ձեղուն մը կայ։ կառքերն իրենց վերնակողմն ալ անուակներ ունին որք այդ ձեղունին երկու երկայնաձիգ ձողերուն ներքեւ կը սահին։ Վայրաչարժը որ 9 տակառաչափ ծանր է՝ 3 անիւ միայն ունի։ կառքերն երկարկ են և չորս անիւ ունին, իւրաքանչիւրը 72 ճամբարդ կընայ փոխադրել։ Ասոնց լանութիւնն այնպէս իմն հաշուած է որ կրկնագիծ երկաթուղւոյն միւս գիծը վերադարձի համար կը գործածուի։ Գծին ամբողջ երկայնութիւնը 3200 մէթր է, այսինքն Հայտար Փաշայէն մինչեւ Գեբզէ-Թոփրաք։ Թէպէտեւ նախապէս այդ հեռաւորութիւնը 3 վայրկեան կը տեւէր սակայն այժմ 2 3/4 վայրկեան միայն կը տեւէ, մեկնումն ու ժամանումն ալ ի միասին հաշուելով։

Վ. ԴԱԼԲԱԲՃԵԱՆ

ԲԱՐԻՁՐ ԱԿԱԴԵՄԻԱՅԻՆ

ՈՒՄԱՆՑ

Նշանաւորութեան մրցանակ ստացած

ՏՕԳԲ. ԳԻՒԴՈՒՐ ԷՖ. ՁԻԳԱՆԵԱՆ

Բարիզի Սէնթ Էն, և Սէն-Մորիս, հռչակաւոր մեծ հիւանդանոցաց մէջ բուժչական պաշտօն վարած է։ Յետ բազմամեայ փորձառութեան կ. Պոլիս վերադարձած եւ իւր բնակութիւնը հաստատած է Բերա Գայրնէի Գալլրուք, Մարկարիթ փողոց թիւ 4 տունը, ուր ամեն չորեքշաբթի, հինգշաբթի և ուրբաթ օրերը կ'ընդունի իրեն դիմող հիւանդները առաւօտեան ժամը մինչեւ 6։ կը դարմանէ մանաւորաբար ջղային հիւանդութիւններ, (ինչպէս նաև թոքային (վէրքմ. կեղտիս եւ այլն) գլխու վրայ եղած հիւանդութիւնները (աչքի, կոկորդի, ուղղի և.ն.), ծննդական գործարանաց հիւանդութիւնները։ Կը դարմանէ նաեւ ամեն տեսակ վէրք եւ վիրաբուժական ամեն տեսակ գործողութիւն կը կատարէ։

Հինգշաբթի օրերը ձրի կը դարմանէ կարօտ հիւանդները 2ին 6։ 1—3

Օ ՖԱՊՈՒԻՔ ՌԷՅԻՒՆԻ

150 ԲԵՐԱ ՄԵՆ ՓՈՂՈՑ 150

(ՊՕՆ ՄԱՌԵԷԻ ՔՈՎ)

Օ ՖԱՊՈՒԻՔ ՌԷՅԻՒՆԻ մեծ վաճառատանց տերերը կանխաւ կը ծանուցանեն իրենց բազմաթիւ յաճախորդաց և հասարակութեան թէ յուլիս 23, երկուշաբթի օրէն սկսեալ, ի վաճառ դրուած են իրենց ապրանաց բոլոր մեծաքանակ մը թերքը այնքան գեղեցիկ գիներով որ հասարակութենէն զատ, զանազան վաճառականներ պիտի կրնան շահաւոր կերպիւ մեծ կամ փոքր քանակութեամբ ապրանք գնել։ Հետեւապէս պէտք է փութով կատարել գնումները, որովհետեւ առիթն մէկ հատիկ է իր տեսակին մէջ։ Համոզուելու համար կը բաւէ ակնարկ մը նետել քանի մը նիւթոց գիներուն վրայ։

Մանաւանդ ուշադրութիւն մանաւանդ հետեւեալ նիւթոց վրայ որք երեսց միայն յատուկ են։

ՅՈՒՏԱԿ ԱՊՊԱՆԱՑ

Կերպասներ՝ ամեն տեսակ շրջազգեստի համար, զանազան կտաւ, մնտաբոլամ, ամերիկեան կտաւ, ժանեակ վարագոյրներու համար, ծնդական կտաւ, ծղուս։ Մեծ ընտրութիւն շապիկներու։ Գուլպայներ եւ կօշիկներ, հովնոցներ, բաղնիքի հագուստներ, գանգիներ, քաշ—քրսէ, փողկապ, մերինոսէ և ֆանելայէ ժիլէ, ձեռնոց, սնձեռնոցներ, թաստրոնի պիգամասորք, սեղանի սպաս։—Սուտ եբբիւ շապիկ արանց համար 6ն նոց 45 դրուշի. առանին պիտոյք եւ այլն, և այլն։

—o—

ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ— ԿԱՆԽԻՒ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

ՁԱՆԱԶԱՆ ԱՌԹԻՒՆՔ

Բուրդէ Քաշ-քրսէ, 6 դրս։ Ֆլանել բաճկոնակ՝ զուտ բուրդէ, արանց համար, 12ի տեղ 7 դրուշի։ Ձորս կոճակով Նեռէական ձեռնոց 8 դրուշ։ Երկարգեստի համար բրդեղէն կրկին լայնութեամբ, 4ի տեղ 3 դրուշ։ 30 փաթաթ կանգուն։ Մեծաքանակ հովնոց 23ի տեղ 19 դրուշ։ Կանանց համար բաղնիքի զգեստներ 16 դրուշէն սկսեալ։ Էֆէնտի կուսակ կանգուն 3ու կէսին 2ու կէս դրուշ։ Կանանց համար ժիլէսյ կէս գինով։ Արանց չապիկ 23ի տեղ 13 դրուշ։ Սուտ եբբիւ 5ու կէսնոցը՝ 4 դրուշ։ 10 փաթաթ և 4ու կէսնոցը 3 դրուշ։ 30 փաթաթ Սեռական սպաս՝ տուգնիան 23ի տեղ 21 դրուշ։ Ամանդաղոց եւ բարձի երես՝ 5 դրուշ։ Մատամբոլամ 72նոցը 54 դրուշի։ ամերիկեան կտաւ. 35նոցը 28 դրուշի։ Բուրդ մանուելին տպածոյ 4 դրուշի։

—o—

ԱՐՍԱԿԱՐԴ ԱՌԹԻՒ

Կանանց համար քրեթոն քրսուպէ, կանգունը 2ի տեղ 1 դրուշ։ Քրեթոն քրսեթ 2ու կէսի տեղ 1ու կէս դրուշ։ Զանազան կոճակներ՝ էկս գինով։ Հովնոցներ՝ ծանոթ տեսակէ 2ի տեղ 50 փաթաթ։ 5—15

ՍԳՈՒԻՒ ՄՕՌԻՒ ՁԵԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Եբլուզ. Կ. Պոլիս, 3 գեկտ. 1888

Պարոնայք Սգոդ և Փուռն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական գիրքովս կարող չեմ փոքրիկ ընել, այլ համմանայն ուրիշներու. փոքրիկներն և այն բժշկայ որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձ՝ Ցօրիւ ձկան ի՝ դեղ, իր այդ վիճակին մէջ գիւրաւ խմուելով և մարսուելով, կը համ...պատասխանէ այն յատկութիւնց զորս պատաղուժական գիտութիւնն ի վաղուց անտի հաշկան է, մանաւորապէս այս յաջող պատրաստութեան մէջ։

ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱՎՐՈՅԵՆԻ ՓԱՇԱ

Բժշկ Վ.Ե.Հ. Սուլթանին

Ի Լ Ա Ն

ԲՕՍԹԱ ՎԷ ԹԷԼԷԿՐԱՖ ՆԷԶԱՐԷԹԻՆՏԷՆ

Թէլէկրաֆ վէ Բօսթա նէզարէթի տայիրէ վէ ագալմը իլէ Տէրսաատէթ վէ Ղալաթա բօսֆորանէլերի վէ պազը մէրաքիզ վէ չուուպաթը միլէյճավրէ իչին 307 սէնէսի լիթիսկէսի իլէ ֆապրիկա վաբորընտա սարի վէ իրրագ օլունմագ իւզրէ միւպայեասընա լիւզում կէօրիւնէն 49.562 գբեէի ճէտտա գալպուրլանմըշ Ըսթրանճա վէ եա Միսեա Մէյէ քէօմիւրիւ իլէ նըսֆը մէյէ վէ նըսֆը տիկերի կիւրէկեն օլմագ իւզրէ, 598 չէքի հաթտալ վէ 96 թէնէլթօ նիւքսըլ մատէն քէօմիւրիւ միւնագասաեա վագ օլունմուշ օլտուղունան, իթաեա թալիպ օլանլարընն վէ պու պապոտքի չէրայիթի վէ թաֆսիլաթը էյրէնմէք իսթէյէնլէրին 100ա 10 նիսպէթինտէ տէրգիթօ ագճէլերինի վէ եա միբէպէր քէֆալէթնամէլերինի միւսթասրէպկն նէզարէթի միւշարիէ չա մէճիս խտարէսինէ միբռաճաաթ իթմէլերի իլան օլունուր։

31 թէմմուզ 307

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՖԷՅԻՐ

Ի Լ Ա Ն

Միւպայեա օլունճաղը էվվէլճէ իլան գ ըլբէան 72 000 քիլո ճէտտա պուդատանը ադօսթօսը Բումինին 5ինճի բադար իրթէսի կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլճէկի վէ իրթէսի կիւնիւ տախի 100ա 5 թէնզիլի դապուլ օլունճաղը ճիհէթլէ, իթաբնա թալիպ օլանլարընն մագամ Սէրասքէրի լէվազիմաթ տայիրէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

1 ադօսթօս 91 Նօ. 32 1—3

Սէկեար թօրճու ալալարը իչիւն 750ական 1000 ըէսի դատար միւպայեա օլունճաղ օլան Մաճառ հայվանը՝ պէհէրի չերալիթի մալիւմ էլէ 26 1/2 լիրաի Օսմանիէ թալիպի էօհտէսինէ պուլունտուղունան, վէ չէհրը ադօսթօսըն 7նճի չիհարշէնպէհ կիւնիւ գարարը դաթիսի վիրիլէճէկնէն իթաեա վէ ֆիեաթընը տահա թէնզիլինէ թալիպ օլանլարընն եէվմը մէգրիւ բաէ մագամ Սէրասքէրի Թօրճու տայիրէսինէ միւրաճաաթ իթմէլերի իլան օլունուր։

1 ադօսթօս 91 Նօ. 33 1—3

Նիզամիյէ էլպիսէ անպարը իչիւն միւպայեա օլունմագ իւզրէ, մէվգրի միւնագասաեա գէնուլուզ օլան 22,000 թօր 8 կի

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳՂ. ՈՍԿԻ 1,000,000 — **"ՓԻՆԻՔՍ"** — Հիմնեալ ի Լոնտրն յամին 1782

ՓԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւելքան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետերաց Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։

11

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանաց և միջնորդութեամբ ստորագրելոց, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Թիւ 11։ և 12, Սանտալճը խան, Գալաթիա, Աւստրիական թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ ֆռանք 8,000,000
Պահեստի դրամ ցմերջ յունիս 1890 » 6,165,860
Տարեկան հասոյթ » » » » 14,135,925

Ընկերութիւնս **ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ** կ'ապահովագրեն վթերատոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՈՒԱՆՔՖՈՐԹՈՒԱՉ

ԾՈՎԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆռանք 6,250,000 — Պահեստի դրամ ֆռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և գրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանաց և սակագնաց։ Այն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկ. Փինիքսի միացած է եւրոպեան 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամ գումարն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 ֆռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համար Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գաքու, Անանիատիս խան 12, 13, 14։

16

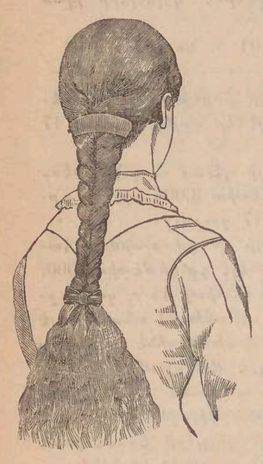

ROYAL VICTORIA

ՄԱԶԵՐՈՒ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

ԱՆՎԻՐԱԲԵԼԻ ԴԱՐՄԱՆ

ՄԱԶԵՐՈՒՆ, ՄՕՐՈՒՔԻՆ ԵՒ ՊԵԽԻՆ ՏԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԻՐԵՆՑ ՈՃԱՆ ԵՒ ՆԱԽՆԱԿԱՆ ԳՈՅՆԸ

Գործածութիւնը դիւրին. Կ'արգելէ մազերուն թափիլը։ Չեղծուցիչ բայց ապահով արդիւնք յառաջ կը բերէ։ Բնական և փայլուն գոյն կուտայ մազերուն։ Գործածութիւնը բազմածախս չէ։

ՆԵՐԿ ԶԼ ԶԼ ԱՅՍ

Փոփաբեալ ապրիւնքն ընդհանրապէս յառաջ կուգայ 10—15 օր յետոյ

Այն անձինք որք ծանր հիւանդութիւններէ ելած են, անոնք որ մուտանչութիւններ ունին, կանայք որ կամ տուած էն և մեծ յոգնութեանց ենթակայ բոլոր մարդիկ իրենց մազերը կորսնցնելու ենթակայ են. այս պարագայից մէջ մանաւանդ ՄԱԶԵՐՈՒ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ Վ.ԻԳՏՈՐԻԱ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉԸ կոչուած է,

ՄԵԾ ԴԱՌԱՑԻԹԻՒՆՆԵՐ ՄԱՏՈՒՑԱՆԵԼՈՒ

Ի թուրքիա մեծաքանակ վաճառման համար միակ կեդրոնատեղին է ԷՏՄՈՒՆԴ ԳԱՐՈՒԱՆԱ, Մեերանոց անգլիական, Վ.ղվլուտա թիւ 95 և 97, Գալաթիա։ 601

ՕՈՍԿԻ ՄԻԵՏԱԼ, ՎԻԵՆՆԱՅԻՆ 1888 — ՕՈՍԿԻ ՄԻԵՏԱԼ, ԲԱՐԻԶ 1879

QUINA-LAROCHE

ԴԻՆԵՀԱՍ — ԿՄՊԵԼԻ

Գինա Լառոշը հասարակ պատրաստութիւն մը չէ, այլ լուրջ ուսումնասիրութեանց և աշխատութեանց արդիւնք, որք ամենաբարձր վարձատրութեանց արժանացած են անոր հաղթանակը։

Միացուցեալ երեք գինիներու բաղադրութեանց ամբողջ պայմանները, յեսոյ յոյժ ախորժահամ եթիր մը պատրաստել. ահա՝ Գինա—Լառոշի հաստատեալ գերազանցութեան գաղտնիքը, որով դիւրացուցած է սամդքսի հիւանդութեանց, անախորժութեան», անարիւնութեան, երկարատեւ ջերմի և այլոց բժշկութիւն. — Կը գտնուի ի Բարիզ, Թ. 22 և 19 Տրուօ փողոց, և Դեղատանց մէջ։ 2218

Լ'ԷՔՈՆՕՄԻ ԷՆԹԷՌՆԱՍԻՕՆԱԼ

L'ECONOMIE INTERNATIONALE

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ, ՏՆՏԵՍՈՒԹԻՒՆ, ՀԱՐՍՏՈՒԹԻՒՆ

Ապահովագրական փոխադարձ ընկերութիւն վասն վերակազմութեան դրամագլխոյ

Հաստատեալ Գաղղիոյ Հանրապետութեան 1868 յունվար 22 հրամանագրոյն համեմատ

ԿԸ ԳՈՐԾԷ ԸՆԴ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ԳԱՂՂԻՈՅ ՏԷՐՈՒԹԵԱՆ

Ամէն ոք գիտէ խնայողութեան կարեւորութիւնը, բայց շատ անգամ դժուարանալով մեր խնայած և ուեւցուցած տոկակներն ընդունող յատուկ հաստատութիւններ կը կորսնցնենք դրամագլուխ մը կազմելու առիթն և հապար ու մէկ պատճառներ գտնելով մեր խնայածտակներն յուսմէնս կրվատենք։

Փոքր գումարներով դրամագլուխ մը կազմելն ալ դժուարին և գրեթէ անկարելի է, եթէ այսպիսի ընկերութեան մը հետ մասնաւոր կապակցութիւն մի չունենանք։

Ահաւասիկ «Լ'էքօնօմի էնթէռնասիօնալ» ընկերութիւնն որուն փոքր գումարներ, այսինքն ամիսը հինգ, տասը ալն վճարելով, ապագային մեր ձեռքը կ'ունենանք հաստատ դրամագլուխ մը։

ԱՌԻԹԷՆ ՕԳՏՈՒԻՆՔ — 265

Աւելի մանրամասն տեղեկութիւն ուզող և բաժանորդագրուիլ փափաքող ները կը հրաւիրուին դիմել ի Սիրքէճի, հանրային պարտուց պաշտօնատան դիմացը, Կիւլպէնկեան խան, Թիւ 26 27. ընդհանուր անօրէն Բ. ՇԷՀԻՐԼԵԱՆԻ կամ ընդհանուր քնիչ ԱՆԻՔՏՈՍ ԱՀԱՐՕՆԵԱՆԻ։

ՀԱՁԻ, ՇՆՉԱՐԳԵԼՈՒԹԵԱՆ, ՊՐՈՆՇԻԻ, ՀԱՐԲՈՒԽԻ, ՅՐՏԱՌՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԶԱՑՆԻ ԿԵՐԿԵՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՇՆՉԱԳՈՂ ԵՒ ԽՈՒԶԱԳՈՂԻ ՀԻԻԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ դէմ իբր ապահով դարման այս դեղին վայելած համբաւը մինչ այն բազմաթիւ նամակներով զոր Պ Բօուէլ կ'ստանայ անոնցմէ որք գործածած և ճանչցած են նորա յատկութիւնները։

ԻՆՔՆԱԲԽԻՒ Վ.ԿԱՑՈՒԹԻՒՆ

Տիկին Մաբ Ռոպ հուշակաւոր երգչուհին, ապակ կը գրէ. «4 Յունուար 1890 - Մերթեալ.. Կը հարցունիք թէ ինչպէս զերծ մնացի ինֆլուէնցայէն, թէ որպիսի դղանիկներով կրնայ սիրտս փայլուն վիճակի մէջ պահել ձայնս։ Ըսեմ. միմիայն գործածութեամբ Բօուէլի «Պալսամ օֆ Անիկիաս» կոչուած դեղով։ Այս հանձելի դեղին կանոնաւոր գործածման կը վերագրեմ՝ մարմնոյ դառն եղանակին յատուկ զանազան կ'ուռանգութիւններէ զերծ մնալս, որով կրցայ ի գերեւ չի հանել հաստատակամութեան յոյսերս։ Գործածեցէք սրբեմն Բօուէլի այս սպեղանին. անհրաժեշտ պիտի բուժէ զձեզ։

Զերդ Մաբիա Ռոպ Մեթոդիստներն

Զ շիլին 3 բենսի և 11 շիլին։—Պատրաստեալ ձեռամբ ԹՈՄԱՍ ԲՕՈՒԷԼԻ, 4, Ապրիլ Բաղէյտ, Պլաքֆրիարս բոս, Լանտան։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով։
2214 Մ. ԷՏՄՈՒՆԴ ԳԱՐՈՒԱՆԱՆ
Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վ.ղվլուտա, պահականոցին քով, կայսրան Թրամուէյիցէ, 95 և 97

ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ՄԵԾ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ

Բերուի քօքայով չինուած ՄԱՌԵԱՆԻ ԳԻՆԻՆ պնդացուցիչ և գրգռիչ դեղերուն ամենէն ապգուն է, գերբնաիր վերանորոգիչ մարսողութեան և շնչառութեան դորգործարանաց, ծգտող ձայնական լարերու։ Քինքինային նախամեծար է որուն ջերմացուցիչ յատկութիւնները չունի, անարիւնութեան դէմ գործածող դեղերու մէջ ամենէն գերազանցն է։ Իւր քաղցր համով ընդունուած է իբր աղանդերի գինի և այսպէս, հաճոյալի ձեւոյ մը ներքեւ, ուժ և առողջութիւն կուտայ։ Կը բժշկէ հրիկ մարդոց ԱՆԿԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ և ամենէն տկար անձանց կուտայ կորով և աշխոյժ։ Թ. ՄԱՌԵԱՆԻ, քօքայի առաջին ծանալիչը, Պուլվառ հոսման, 41, Բարիզ։ Թուրքիոյ համար ընդհանուր գործակալ, Պ. ժ. Քանձիւք, բրիտանական դեղարան ի Կ. Պոլիս։

EMULSION SCOTT

(ՍԿՈՏԻ ՕՀԼԵՐԵԿ)

ՄՈՐԻՒ ՁԿԵՆ ՅՈՒՏ ԻՒՂ

Իբրեւ ֆոսֆորի բոլոր լաւագոյն պատրաստեալ ձեռամբ ՍԿՈՏԻ և ՊՕՈՒՆԻ ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ ախորժահամ է
Մորուք ձկան հոտ իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, հիպոֆոսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճղաձութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Կը վաճառուի ամենայն դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԻՐ ԷՒ ՀԻՐԱԵԼ 221

ՖԷՐՆԷԴ—ՊՐԱՆԴԱ

Մասնաւոր բաղադրութիւն Միլանի Պրանդա եղբարց Մատակարարք Իտալիոյ Արքայական Տան

Ոսկեայ չքադրամ՝ Բարիզի 1889ի Տիեզերական Արուեստահանդիսին մէջ.

Քան տարուան յաջողութիւն Իտալիա, Ամերիկա, ի Հնդկաստան, Արեւելք և Եգիպտոս։—Շքադրամ 1885ի Անվերբայի, 1884ի Թուրինի, 1883ի Նիսի, 1881ի Միլանի, 1888ի Մելբուրնի և Պրուսկլի, 1879ի Սիտնէյի, 1878ի Բարիզի, 1876ի Ֆիլատէլֆիոյ, 1873ի Վիեննայի մեծ Ազգային ցուցահանդէսներուն մէջը։

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԴԱ առողջապահական ամենէն ծանօթ պիտդրն է։—Շատ բժիշկներէ կը յանձնարարուի իբր զգուշական գործմանան ճաշակային երեխաներու տենդերու, տարափոխիկ հիւանդութեանց և քոլերայի։

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԴԱՆ կը դիւրացնէ մորսողութիւնը, կը հանդարտեցնէ ծարաւը, կը դրգռէ ախորժակը, կը բուժէ գլխու ցաւը, գլխու պտոյտ, ջղային ցաւ և մելամղձութիւնը։

Այս ընդհանէք, բոլոր ծանօթ պիտդրներէն և ամէնէրէն գերազանց, կ'ստնուի ամեն օր ճաշէն առաջ իբր ախորժարար։ Շաչէն յետոյ, ապրու մարսողական է։ Կարելի է խառնել զայն վերմութ, գինի, Սելցէր ջրոյ և խաշուեղ հետ։

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԴԱՆ, ինչպէս և նոյն տան վերմութը, կը գտնուի դիւաւոր անուշաբարաց, նպարավաճառաց և գինեվաճառաց քով։

Թուրքիոյ համար կեդրոնատեղին է ՊՈՆՈՄԻ և ՐԻՔԷՔԻԱ 2218

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ—ՈՅԺ—ԿՈՐՈՎ

ՖՈՍՖՈՏԻՆ ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ—Վերջին քսան և հինգ տարուան մէջ ապացուցուած է թէ այս դեղը ՖՈՍՖՈՐԱԿԱՆ ՄԻԱՎ ԴԱՐՄԱՆՆ է որ մինչև ցարդ գտնուած է, կատարելապէս բուժելու համար ուղեղի հիւանդութիւններն, անդամալուծութիւն, քնաստութիւն, զառանցանք, առնական կարողութեան վաղահաս կորուստ, և առնական ոյժերու կորուստէն յառաջեկած ամեն գործարանական խանգարում։

Կը բուժէ գծուարամարսութիւնը, ջղային և որոյ հիւանդութիւնները, լեարդի և երիկամնոց հիւանդութիւններն, արեան շրջանի բոլոր խանգարումներ։ Ընդհանուր հիւանդութիւնն և սպառումը։ Կը կանգնուէ կենսական ոյժերու ուժ կորուստը յառաջ եկած և դեռ ոչ ոք չէ պատնեշած։

Զջղային տկարութեան եւ սասր հետեւանաց մէջ այս դեղին ազդեցութիւնն անմիջական եւ մեծագոյն է Մեկամագուեթեան դեղացուցիչներն եւ սիրտանիչը կ'անհետանան ճշմարտապէս հրաշալի արագութեամբ մը։

ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ ՖՈՍՖՈՏԻՆԸՆ Զջղային հիւթ եւ ուղեղային դղրդութիւն կ'ուռեցնէ, արեան մէջ մուծանելով կենսական եւ լեկարական տարրը, ֆոսֆորն, որ ուղեղին կերդանական ճշմարիտ դղրդութիւնն է Առնական կորովը կը կենդանացուցնէ մարդկային ամբողջ գրութեան մէջ, մարմնոյն եւ մտքին տալով հաւժկու եւ առոյգ առողջութիւն մը, այնպէս որ կարելի է բոլոր պարտականութիւնները կատարել վստահութեամբ եւ գոհունակութեամբ։ Ախորժահամ է, կը զոհ եւ կը ճաշակեն արիւնն եւ նոր առաւելութիւն մ դնալով ուղեղին, ջղային գրութեան եւ մկանանց։ Իւր վերանորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեսնուի գործածած առաջին օրեն իսկ, ջղային գրութեան եւ մտաւորական կարողութեանց դնալուամբ եւ բարօրութեան գեղեցիկ մը այլ վարձատրութիւնն հիւանդը շատուց ի վեր կ'սպասէր։ Մարսողութիւնը վերանորոգուած է։ Ախորժակը հրաշալի կերպով կ'սուելնայ։ Ուրեմն պատանը կանոնաւորապէս կը կասարուի։ Քունը կը լլնի հանգարտ եւ կազդուրիչ։ Դեմքը կ'սկսի լեսալ, շրթունքը կը դունատուին, աչերը շողուն կը լլնին, մարմնը պարծանք եւ սաղ գոյն մը կ'սանու, մարդը այլ կ'սանանի։

Զգուշացէք սասր նմանութիւններն եւ։ Տոքթոր Լալորի ճշմարիտ ֆոսֆորինը պարունակեալ է մեծ շիշերուն մէջ որը բրիտանական դեղարանաց դեղարանի մէջ կրնան սա բառերով Dr. Laiors' Phosphodyne, London, England գրան փոփոխուած։ Այս դեղին ունեցած յաջողութիւնն յառաջ եկած բազմաթիւ վնասակար եւ ֆալսիֆայեր կեղծիք։

Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով։
2214 Մ. ԷՏՄՈՒՆԴ ԳԱՐՈՒԱՆԱՆ
Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վ.ղվլուտա, պահականոցին քով, կայսրան Թրամուէյիցէ, 95 եւ 97

ՌՈԵԱԼ ԷՔՍՉԷՆՃ

ԱՍԻԻԱՆՍ ՔՈՌԲՕՐԷՆԸՆ

ԱՄԵՆԷ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան Անգլ. ոսկի 4,000,000
Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է » 35,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն ամենն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք։

Վճարմունք ամենայն կանոնաւորութեամբ և մանաւանդ առանց որ եւ իցէ ՁԵՂՁի կը կատարուին։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողը կը հրաւիրուին դիմել առ Ընդհանուր գործակալս Ճ. Վ. ՍԻՒԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Պահճէ Գաքու, Մէկյատանքը սօքաք, Ուիֆմալ Խան։

Royal Windsor

ՀՈՒԶԱԿԱՒՈՐ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ ՄԱԶԵՐՈՒՆ

Սպիտակ մազեր ունիք, մազերնիդ կը թափին, մազերու արմատները թուլցած են կամ կը թափին։ Եթէ ունիք այդ տեսակ բաներ գործածեցէք Ռոյալ Վինսորի դեղը, որովհետեւ այս դեղ երիտասարդութեան ատենին պէս, բնական գոյն մը ու գեղեցկութիւն մը կ'ուտայ սպիտակ մազերուն և կ'արգելու մազերու թափին։ Այլն։ Այս դեղ, որուն տէրը չքադրամի արժանացած է, մազերու միակ վերանորոգիչն է։ Անյուսալի արդիւնքներ առաջ բերելով, վաճառումն օրէ օր աւելնալու վրայ է։ Փափաքողաց պիտի զրկուի մանրամասնութիւններ ու վկայութիւններ պարունակող ծանուցումն, առանց որ և է ծախքի։ Այս դեղ կը վաճառուի գլխաւորաբար վարսավիրաներու և դեղագործներու քով։

Վիքթորի վարդի սպեղանին երեսի գոյնը կը գեղեցկացնէ։ Այս եւս կը ծախսուի Ռոյալ Վինսորի ծախուած տեղերը։

ԿԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԳԱՌԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԻԼԻԱՆ

Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, մի. Ղալդ. թղթատարատան դրսի յարկը, և ի Զմիւռնիա Իվանկէլիքի փողոց թիւ 59

Այս նշանաւոր գործատունն, որ արժանաւոր համբաւ մի ստացած է ի մեզ, այս ձմրան եղանակին առթիւ իւր վաճառքներու քանակութեան վրայ յաւելում մի կ'ընէ, որ ոգեն բազմաթիւ է Ֆրանսական, Անգլիական, Գերմանական եւ Պելճիական բերքերու զան ազան տեսակներով։

Հնարաւոր իւր բոլոր գործարանին ապրանքներուն զոյգ արգ են՝ օժանդ համար ամեն տեսակ ճարմանկեղէնք, բանուածք, կերասպիտաք, քալիքս, քօքսե, թեպիկեան, սգանի պիտոյք, շապիկ, շապկընկեր, ստամանք, ֆլանել կանանց օրիորդաց և փոքր աղջկանց համար զարդարանքներ, աւելցած է ուրիշ տեսակ անթիւ նիւթեր բոլորն ալ ընտիր տեսակ։

Հասարակաց զարմանքը կը գրաւէ մանաւանդ այն վարձուլ և զանազան տեսակ վերարկուներն և ճաքեթներն կանանց օրիորդաց և տղայոց, որք բոլորն ալ վերջին նորաձեւութեան համեմատ ճաշակով ու չքեղութեամբ յօրինեալ են։

Յաւելում մի ըրած է նաև ապարուած զգեստներու պատրաստութեան նորաձեւութեան վրայ որ արդէն ճոխ է այնքան, և իւր ընդարձակ արհեստանոցին շնորհիւ կարելի կատարելապէս գոհացնել բոլոր իւր յաճախորդները նոցա ճաշակին ու քաղաքացոց հաճութեան ի գործ դնելով ինչ որ պարագրին։ Կը գտնուի նաև մինչեւ 16 տարեկան տղայոց համար ամեն տեսակ զգեստներ բալթոներ խիստ չափաւոր գնիով։

Կը ծախսուին մեծ և փոքրաքանակութեամբ.

ՍԱԿԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ՉԵՂԱՑ 8

NEVRALGIES ՋՂԱՅԱՒ ԱՆԿԱՐԳ, ՍՏԱՄՈՒԳԻԱ Խիստ ցաւ, և ջղային բոլոր հիւանդութիւնք կը բուժեն ՏՈՐԹ. ՔՐՈՆԻԷՅԻ ԱՆԴԻՆԵՎՌԱԼԳԻՔ դեղատոհանեղով։ Տուփը 3 ֆր.—Պահանջել Գործարանատեղ Միւնհեան գրշմբ. կեդրոնատեղի՝ Դեղ. ՌՈՊԻՔ, 23, Մանէ փողոց, Բարիզ։ Ի Պոլիս Մեղիքի և ընկ., դեղավաճառք, և ամեն լաւ դեղարաններ. 2218

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տոքթոր Այրելի Ջերմային հիւանդութեան, այս գեղն՝ որ անխառն բաղադրութիւն մի է զուտ բուսեղինից, է դառնահամ և ազդու կապուրիլ, ամեն տեսակ ֆիզիքական խանգարմանց, այլ յատկապէս ճաճանուտ վայրերու ջերմտա կլմպիդ վատ ու ապականալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնն և ապաքինիչ ոյժդ յատկութիւնն ցարդ փառաւորեալ է նորա անհամար արդեանցը ոյժդ գիտուրդ ամէն։ Այս ֆիզիքական խանգարումներն յաճախ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր անվնաս թրելի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ։ Կը խանգարեն լեարդն, և յաճախ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և տենդ, ուրեմն թունաւորումն. որոց սասնանեներ ստուած է ցերմն և սարսուռ, թագուն ջերմ պարբերական ջերմն, ընդհատեալ ջերմն մոգեսիր տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մթնոլորտն ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճաքճաքուտ վայրերէ բուրեալ մահաբեր նիւթերով, կամ բաց տղանդներէ և ակամներու ծակտիներէն ելած թունաւոր կազերով, զորս մարդիկ կը ծծեն ընչառութեամբ։

Այրելի Ջերմի ու տենդից դեղը կը ջնջէ այդ գունաւոր նիւթոց կամ կազերու ազդեցութիւնն և դարձ կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործածութիւնն ստուգապէս անվտանգ և անվնաս է և օգտակն ստոյգ։ Միայն թէ որուան հրահանգին համեմատ գործածուի։ Այս ծախքն Մինհանան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Կ. Պոլսոյ։ 22

Արտօնատէր Ս ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ